

Moj Mikro Slovenija

24.06.1986

KAZALO

OPIS MIKRORACUNALNIŠKEGA SISTEMA	
MOJ MIKRO SLOVENIJA	3
MIKRO SLOVENIJA UPORABNISKI PRIROČNIK	4
OPIS OSNOVNIH UKAZOV	4
VHODNO IZHODNE FUNKCIJE	
MONITORJA	8
Obdelava prekinitev	8
Slikovni prikazovalnik	9
Vhod za paralelno tipkovnico	10
Krmilnik za gibke diske	10
Vmesnik za serijsko komunikacijo	10
Ura realnega časa	11
Paralelna vrata	11
Pregled sistemskih programov	11
Podrobni opis funkcij	12
Tabela sistemskih spremenljivk	13
KAKO RACUNALNIK DELUJE	15
CENTRALNI PROCESOR	15
Generator urnih impulzov	15
Krmilnik za inicializacijo sistema	15
Ojačevanje sistemskega vodila	15
Druga pomnilna banka	16
Dekodiranje vhodno izhodnega prostora	16
Sinhronizacija prenosa podatkov pri gibkih diskih	16
SLIKOVNI PRIKAZOVALNIK	17
Generator slikovnih impulzov	17
Pomik slike na zaslonu	17
Naslavljanje slikovnega pomnilnika	17
Generiranje sinhronizacijskih impulzov	17
Nastanek slike	17
Zatemnitve zaslona	18
POMNILNA BANKA 64 K IN PREKLAPLJANJE	18
Osveževanje	18
Preklop pomnilnih bank	18
KRMILNIK ZA GIBKE DISKE, SISTEMSKI PIO	
PIO ZA SPLOSNE NAMENE, CTC IN SIO	18
Krmilnik za gibke diske	18
Podatkovni separator	18
Krmiljenje glave	19
Notica	19

Sistemski PIO	19
PIO za splošne namene in SIO	20
Generator prenosne hitrosti	20
 PREKINITVENA STRUKTURA	20
 ZAHTEVE ZA NAPAJALNO NAPETOST	21
 KAKO NASTAVLJAMO PREVEZE, KAJ POMENIJO KONEKTORJI ..	21
 PIO splošnega namena (J5 JB3)	21
CTC (JB2)	22
Slikovni krmilnik (J6 JB7)	22
Kanal SIO A (J4), kanal B (J3)	23
Določanje konfiguracije serijskih kanalov kanal A (JB4), kanal B (JB5)	23
Paralelna tipkovnica (J2 JB6)	24
Konektor za diskovne pogone (J1)	24
Konektor za priključitev napajanja (TB1)	24
 Zaključevanje prekinitvene verige	24
 Dodatne nastavite na MMS	25
 Dodajanje pomnilnika RAM/ROM	26
Uporaba funkcionalnega elementa za 8116	26
 PRIKLJUCEVANJE 5-PALCNIH DISKOV	26
 NAVODILO ZA SESTAVLJANJE	28
 RACUNALNIK NE DELUJE - KAJ ZDAJ ?	36
 KOSOVNICA SESTAVNIH DELOV	38
 MIKRO SLOVENIJA MONITOR ROM PROGRAM	PRILOGA 1
ELEKTRICNE SHEME MMS	PRILOGA 2

OPIS MIKRORACUNALNISKEGA SISTEMA MOJ MIKRO SLOVENIJA

Računalnik MMS naj bi izpolnil vsaj del potreb vseh tistih ljubiteljev mikroracunalniških sistemov, ki bi radi imeli zelo kakovosten, vendar cenejši izdelek. Pri nas lahko to željo uresničimo le s samogradnjo. Zatakne pa se že na začetku, saj pri nas ne moremo kupiti kakovostno zasnovanega mikroracunalnika, s kakovostno izvedbo tiskanega vezja in vso spremljajočo dokumentacijo, da lahko vsak, ki je več spajkanja in ima malo smisla za materialno opremo, sam zgradi mikroracunalnik z lastnostmi profesionalne zasnove. MMS podpira enega najbolj razširjenih mikroracunalniških operacijskih sistemov, CPM*. MMS je mikroracunalnik, ki vas ne bo pustil na cedilu, zavedati pa se morate, da je potrebno kupiti integrirana vezja, podnožja, diskovne pogone, narediti (kupiti) usmernik, tipkovnico in ohišje. Sredstva, ki jih je potrebno vložiti za izdelavo celotnega računalnika, so vsaj 10 X manjša od cene podobnega sistema na domačem tržišču in nekajkrat manjša od podobnega sistema v tujini.

Materialno opremo sistema MMS lahko razdelimo v dva dela:

Osnovni del in dodatki.

Osnovni del sestavlja:

- pomnilnik 64 K zlogov
- centralni procesor Z80
- krmilnik za gibke diske
- slikovni krmilnik 24 X 80 znakov
- paralelna vrata za priključitev tipkovnice

Dodatki:

- dva popolna serijska kanala
- ura realnega časa
- dvoje paralelnih vhodno-izhodnih vrat
- dodatna pomnilna banka 8 K zlogov RAM ali ROM.

Seveda se da računalnik MMS dograjevati in izpopolnjevati, čeprav pogled na tiskano vezje odkrije, da nimamo na voljo sistemskoga vodila. To je možno z implementacijo ortogonalne programske opreme (izkorisčanje obstoječih podnožij za razširitev funkcijskih lastnosti) ali pa z uporabo paralelnih in serijskih kanalov.

MMS ni ceneno uporabniški računalnik. Je računalnik, ki zahteva znanje o materialni in programski opremi, o sestavljanju in spuščanju v pogon. Če ste si pripravljeni pridobiti izkušnje po tej poti, gotovo ne boste razočarani.

---

* je oznaka za poljubno verzijo operacijskega sistema CP/M.
Primer: CP/M 2.0 ali CP/M 2.2

MOJ MIKRO SLOVENIJA, UPORABNISKI PRIROCNIK

Mikro Slovenija je osnovni kontrolni program (v nadaljevanju teksta ga imenujemo monitor) enokartičnega sistema MOJ MIKRO SLOVENIJA. Program se prične izvajati po vsaki vključitvi napajanja, ali po vsakem pritisku na tipko START. Zaseda zgornje 4 K pomnilnega prostora.

Monitor opravlja dve osnovni funkciji:

- je programski vmesnik sistema
- vsebuje vse potrebne podprograme za nadzor vhodno-izhodnih komunikacij.

Programski vmesnik sistema vsebuje ukaze za prikaz in spremembo pomnilnih lokacij, vhodno-izhodnega naslovnega področja, start programa z izbranega naslova in nalagalni krmilnik za delo z diskom.

Program za nadzor vhodno-izhodnih komunikacij je sestavljen iz krmilnika za slikovni prikazovalnik, paralelne tipkovnice, dveh serijskih kanalov, krmilnika za gibke diske in ure realnega časa. Te funkcije monitorja so stalno aktivne, tudi kadar sistem izvaja operacijski sistem CPM*.

V nadaljevanju bomo opisali uporabo monitorskih ukazov, funkcije vdelanih vhodno-izhodnih programskega vmesnika in to, kako navezati uporabniške programe na monitorske podprograme.

OPIS OSNOVNIH UKAZOV

MIKRO SLOVENIJA stopi v ukazni način delovanja po vsaki vključitvi napajanja ali po pritisku na tipko START. Po pritisku na tipko CR na tipkovnici se na slikovnem prikazovalniku pokaže znak, da je sistem pripravljen:

(....Moj mikro Slovenija ....)

Vsi ukazi so sestavljeni iz ene črke in nič, enega, dveh ali treh šestnajstiških številskih parametrov. Ukaz lahko tipkamo z velikimi ali malimi črkami. Zaključni znak je vselej CR. Napake v ukazni vrstici lahko vedno popravimo (skočimo za mesto nazaj) s pritiskom na tipki ctrl-H ali zbrišemo celotno ukazno vrstico s pritiskom na tipki ctrl-X.

Uporabnik lahko predčasno ustavi izvajanje dolgih sekvenc. To storí s pritiskom na tipko CR in ukaz se bo nehal izvajati. Izpis na prikazovalnik in izvajanje ukazov pa lahko začasno prekinemo s pritiskom na tipki ctrl-S; prav tako sprožimo nadaljnje delo.

Naslednja tabela prikazuje vse monitorske ukaze. Sledi ji podroben opis posameznih ukazov.

ukaz	oblika
d(prikaži)	D/začetek/,/konec/
m(pomnilnik) ..	M/naslov/
t(test)	T/začetek/,/konec/
f(napolni)	F/začetek/,/konec/,/konstanta/
c(kopiraj)	C/začetek izv./,/konec izv./,/začetek ponora/
s(preklopi) ...	S
g(začni)	G/naslov/
r(čitaj)	R/enota/,/sled/,/sektor/
b(naloži)	B
i(vhod)	I/vhodni naslov/
o(izhod)	O/izhodni naslov/,/podatek/

Ukaz za izpis vsebine pomnilnika - D

Ukaz povzroči, da se vsebina pomnilnika izpiše v šestnajstiški obliki, ki ji je pridružena še definicija ASCII. Vsaka izpisana vrstica je naslednje oblike:

AAAA DD DD DD DD .... (16 krat) CCCC .... (16 krat)

AAAA je startna številka vrstice v šestnajstiškem zapisu, DD je vrednost pomnilne lokacije, CC pa ASCII definicija. Vrednosti, ki so manj kot 20H, so prikazane s piko.

Ukaz D je lahko nič, eno ali dvoparametričen. Če določimo dva parametra, bo prikazana vsebina pomnilnika med obema naslovoma. Vpis enega parametra prikaže 256 vrednosti, začenši pri vpisanem naslovu. Če vtipkamo samo D, bo prikazan izpis 256 vrednosti od zadnjega prikazanega naslova naprej.

Ukaz za izpis in spremembo pomnilnih lokacij - M

S tem ukazom lahko opazujemo in spremojemo posamezne pomnilne lokacije. Ukaz je enoparametričen. Izpis na zaslonu je oblike:

AAA DD -

AAAA je tekoča naslovna lokacija, DD vrednost pomnilne lokacije (oboje seveda v šestnajstiškem zapisu). Po izpisu vsebine lokaci je sistem čaka na vpis naslednjih možnih znakov.

- Pritisak na tipko CR povzroči izpis vsebine naslednje pomnilne lokacije.
- Pritisak na tipko minus (-) povzroči izpis prejšnje pomnilne lokacije.
- Vpis dvocifrnega šestnajstiškega števila povzroči vpis te vrednosti v pomnilno lokacijo.
- Vpis kateregakoli drugega znaka pomeni skok iz ukaza M.

Testiranje pomnilnika - T

S tem ukazom poizkušamo odkriti okvarjen pomnilni element, kratek stik na tiskanem vezju ali kakšen drug stranski učinek, ki se zrcali v slabem delovanju pomnilnika. Testiramo lahko katerokoli področje, razen področja, na katerem je sam monitor (FOOOH do FFFFH). Vtipkamo vedno dva parametra: začetni in končni naslov. Test bo na zaslon izpisal znak plus (+) za vsak prehod prek definiranega področja, pri katerem ne bo odkril nobene napake. V primeru napak sledi obvestilo:

```
AAAA DD should=XX
```

AAAA je naslov okvarjene lokacije, DD je njena vsebina, XX pa vrednost, ki naj bi bila prečitana.

Ukaz za polnjenje pomnilnika - F

Ukaz omogoča, da se v pomnilniški blok poljubne dimenzije vpišejo konstante poljubne vrednosti. Ukaz je vedno triparametričen: začetni in končni naslov ter konstanta. Če sistem pri vpisu odkrije napako, jo javi na podoben način kot pri ukazu T.

Ukaz za kopiranje vsebine - C

Ukaz za kopiranje omogoča kopiranti iz enega v drug pomnilni blok. Ukaz je vedno triparametričen: začetni in končni naslov izvora ter začetni naslov ponora. Tudi, kadar je ukaz tak, sistem preveri, če sta oba bloka po končanem ukazu enaka.

Ukaz za preklop nadzorne enote - S

Ukaz uporabimo, kadar želimo preklopiti prikazovanje in vnos znakov iz trenutno aktivnega načina na drugo možnost. Pri sistemu MOJ MIKRO SLOVENIJA lahko izbiramo med dvema načinoma. Uporabljamo dve različni enoti za komunikacijo človek - stroj. To je lahko zunanj slikevni prikazovalnik (PAKA, KOPA etc.) ali pa vgrajen slikevni prikazovalnik s paralelno tipkovnico. Po inicializaciji sistema (tipka START ali vklop napajanja) je glavni komunikacijski medij tista enota, na kateri prej kot na drugi pritisnemo tipko CR. Z ukazom S preprosto preklapljam (kolikokrat hočemo) med obema načinoma komunikacije človek-stroj. Seveda moramo pri preklopu na zunanj serijski slikevni terminal upoštevati tudi prenosno hitrost. Po definiciji je izbrana hitrost 300 bitov/s. Če nam ni všeč, jo lahko poljubno spremenimo tako, da vtipkamo ustrezno vrednost (glej tabelo za izbiro komunikacijskih hitrosti) prek ukaza O v izhodni prostor (O OC,/podatek/). Ta prenosna hitrost velja do naslednje inicializacije sistema.

Ukaz za izvajanje programa - G

S pomočjo tega ukaza startamo poljuben program s poljubne pomnilne lokacije. Ukaz je enoparametričen. Vsebuje samo šestnajstško številko startne lokacije. Monitorski program je zgrajen tako, da ob tem ukazu prične izvajati podprogram (preskok v izvajanje prek ukaza CALL); tako se lahko po končanem programu vedno vrnemo v monitorski program z ukazom RET (seveda,

če nismo popackali sklada ali izgubili naslova, na katerega se moramo vrniti).

Ukaz za čitanje z gibkega diska - R

Ukaz omogoči čitati posamezne sektorje na disku; njihova vsebina se izpiše na zaslon. Določiti moramo tri parametre: številko diskovne enote (0 - 3), številko sledi (0 - 4C) in številko sektorja (1 - 1A). Podprogram izbere ustrezен pogon, premakne glavo na željeno sled in odčita zahtevani sektor. Če je sektor prečitan brez napake, bo izpisani v formatu, kot ga uporablja ukaz D. Pri napaki se bo na zaslonu izpisalo diagnostično obvestilo v naslednji obliki:

disk error XX UAA TBB SC

XX pomeni statusno kodo krmilnika za diskovni pogon, AA je številka pogona, BB je številka sledi in CC številka sektorja. Statusna koda je sestavljena iz osmih bitov, ki pomenijo:

bit	čitaj/piši	premik/vrnitev/izbor
7	ni pripravljen	ni pripravljen
6	pisalna zaščita	neuporabljeno
5	pisalna napaka	neuporabljeno
4	ne najde zapisa	napaka pri premiku
3	crc napaka	crc napaka
2	izgubljen podatek	vrnitev ni možna
1	neuporabljeno	neuporabljeno
0	vedno 1	vedno 0

Bit z najmanjšo utežjo določa, kateri del diagnostičnega sporočila je pomemben. Če je bit 0 enak 1, gre za napako pri čitanju in pisanju, drugače pa za premik, vrnitev ali izbor diska.

Ukaz za nalaganje operacijskega sistema - B

Ta ukaz nam rabi za nalaganje in start izvajanja vsebine enega sektorja na sledi 0 pogona 0. Najbolj naravna uporaba tega ukaza je start operacijskega sistema CPM *, čeprav se ne omejuje samo na to opravilo. Ukaz B prebere vsebino sektorja 1 na sledi 0 in jo naloži na pomnilni segment s začetnim naslovom 80H. Ponavadi je ta program nalagalnik za kak večji program, kakršen je prav gotovo operacijski sistem. Taka dvonivojska nalagalna struktura je precej bolj neodvisna od konkretnne aplikacije. Edina zahteva, da je ukaz B izpolnjen, je, da je prvi sektor na sledi 0, pogona 0, namenjen za nalagalnik in da je spodnjih 256 zlogov pomnilnika na voljo pri drugi fazi nalaganja .

Ukaz čitaj vhodni prostor - I

Ukaz uporabimo za čitanje zlogov vhodnega prostora (vhodnih vrat). Deluje zelo podobno kot ukaz M, le da namesto pomnilnega področja posega po vhodnem naslovnom področju. Tudi način vnosa parametrov in pregled posameznih vrednosti je zelo podoben ukazu M.

S tem ukazom je mogoče vpisovanti zloge v izhodni prostor. Ukaz je dvoparametričen: številka izhodnega prostora in vrednost zloga, ki ga vpisujemo. Oba parametra morata biti med OH in FFH. Po vpisu zloga se ponovno javi monitor.

VHODNO IZHODNE FUNKCIJE MONITORJA

V tem poglavju se bomo seznanili z osnovnimi vhodno-izhodnimi funkcijami glavnega nadzornega krmilnega programa MIKRO SLOVENIJA.

Obdelava prekinitvev

Program MIKRO SLOVENIJA uporablja vse dobre lastnosti prekinitvene strukture, ki jo omogoča družina Zilog *. Prekinitve rabijo za delo s tipkovnico, ure realnega časa in krmilnika za gibke diske. Vse potrebne inicializacije in ustrezeni podprogrami so že vsebovani v monitorju.

V glavnem je prekinitvena struktura lahko transparentna za večino aplikacijskih programov, ki jih poganjamo z računalnikom. Seveda pa moramo upoštevati nekatere omejitve, da se lahko uporabniški program lepo vključi v obstoječo strukturo prekinitvev.

- Ne smemo nenadzorovano uporabljati ukaza DI, ker zaradi tega ne more delovati tipkovnica ali zunanji slikovni terminal in ura realnega časa.
- Ne smemo se dotikati registra I, ker bo sicer prav gotovo izpadel sistem.
- Z80 deluje v prekinitvenem načinu 2, ki mora ostati nedotaknjen.
- Uporabniški programi terjajo primeren pomnilni prostor za sklad. Uporabljati sklad za izvajanje programske poslastice je nezaželeno.

Incializacijski program nastavi register I tako, da kaže na prekinitveno tabelo vektorjev, ki je na pomnilnih lokacijah FF00H do FF1FH. Ta tabela vsebuje vse potrebne prekinitvene kazalce za vsa vgrajena integrirana vezja, ki uporabljajo prekinitveno strukturo. Vezja, ki niso vključena v obstoječo strukturo, so: SIO kanal A, GPIO in kanala 0 in 1 elementa CTC. Te elemente lahko preprosto iniciliziramo, ne da bi ovirali delovanje sistema. Zato je moramo pregledati spremenljivke v osnovnem nadzornem programu.

Slikovni prikazovalnik

Materialna oprema mikroračunalnika vsebuje tudi krmilnik za slikovni prikazovalnik 80 X 24 znakov. Pomnilnik za ta prikazovalnik je v drugi pomnilni mapi in ne omejuje osnovnih 64 K pomnilnega prostora. Vsebuje še dodatek za pomik vrstice, narejen z materialno opremo. S programskega stališča pomenita vgrajeni slikovni prikazovalnik in paralelna tipkovnica emulator za tipičen samostojen terminal. Zbirka nadzornih znakov je usklajena s priznamenitom terminalom ADM3-A firme Lear Sigler.

Opis posameznih funkcij krmilnika za slikovni prikazovalnik

Vsi znaki med 20H in 7FH so prikazani na ekranu. Razpeti so nad matričnim poljem dimenzijske 5X7.

Nov vtipkan znak zajema prostor, kjer je bila poprej svetlobna točka, ki se se je pomaknila mesto naprej.

Ce se svetlobna točka pokaže tam, kjer je že kak znak, bo ta začel utripati.

Svetlobna točka se samodejno premakne na začetek nove vrstice, če je prejšnja polna.

Vsi znaki med 00 in 1F so ovrednoteni kot krmilni znaki. Samo 14 vpliva na slikovni prikazovalnik.

koda	znak	ime	vpliv na prikazovalnik
00	CRTL	NUL	ne
01	CTRL A	SOH	ne
02	CTRL B	STX	ne
03	CTRL C	ETX	ne
04	CTRL D	EOT	ne
05	CTRL E	ENQ	ne
06	CTRL F	ACK	ne
07	CTRL G	BEL	zvočni signal
08	CTRL H	BS	pomik nazaj
09	CTRL I	HT	horizontalni tabulator
0A	CTRL J	LF	pomik valja
0B	CTRL K	VT	pomik svetlobne točke navzgor
0C	CTRL L	FF	pomik svetlobne točke na desno
0D	CTRL M	CR	zaključni znak
0E	CTRL N	SO	ne
0F	CTRL O	SI	ne
10	CTRL P	DLE	ne
11	CTRL Q	DC1	ne
12	CTRL R	DC2	ne
13	CTRL S	DC3	ne
14	CTRL T	DC4	ne
15	CTRL U	NAK	ne
16	CTRL V	SYN	ne
17	CTRL W	ETB	zbriše zaslon od trenutne svetlobne točke do konca zaslona
18	CTRL X	CAN	zbriše del vrstice od svetlobne točke do konca vrstice
19	CTRL Y	EM	ne
1A	CTRL Z	SUB	zbriše ves zaslon

1B	CTRL [	ESC	ubežna sekvenca. Uporabimo jo za pozicioniranje svetlobne točke. Lahko jo premaknemo, kamor želimo, po naslednjem zaporedju znakov: ESC = številka vrstice številka stolpca. Stevilka vrstice je določena (0 - 23) Stevilka stolpca je določena (0 - 79) Obema številoma moramo prišteti še 20H.
1C	CTRL \	FS	ne
1D	CTRL]	GS	ne
1E	CTRL ^	RS	pomakne svetlobno točko v zgornji levi kot in pri tem ostane drugi del zaslona naspremenjen.
1F	CTRL _	VS	naslednji znak bo prikazan na zaslonu ne glede na njegovo vrednost.

Vhod za paralelno tipkovnico

Vmesnik omogoča, da se priključi paralelna, sedembitna tipkovnica. Program vsebuje prekinutveni nadzorni program, ki polni 16-zložni register FIFO za čitanje podatkov. Tako je mogoče vnaprejšnje tipkanje brez izgubljanja znakov. To ne velja, če tipkamo med delovanjem diska, ko lahko izgubimo kak znak s tipkovnice, saj program za disk ovira prekinutveno strukturo. Vsak znak, ki ga vtipkamo, potem ko je FIFO že poln, je izgubljen.

Program za tipkovnico vsebuje tudi programsko alfamerično zaklenitev. To je posebna pomnilna lokacija, ki ima ob inicializaciji vrednost 00H. Ko je s tipkovnice sprejet znak, enak vsebini te pomnilne lokacije, preide vrednost alfamerične zaklenitve v svoje nasprotno stanje. Tak znak seveda ne gre v FIFO. Znakov, po vrednosti manjših od 40 H, alfanumerična zaklenitev ne zajame.

Krmilnik za gibke diske

Računalnik je opremljen s krmilnikom za 8-palčne gibke diske enojne gostote. Srce krmilnika je integrirano vezje 1771 firme Western Digital. Tiskano vezje pa vsebuje elemente, potrebne za priključitev visoko sposobnih krmilnikov iste firme z oznako 279X, s katerimi lahko krmilimo poljubno kombinacijo 8 ali 5-palčnih diskov, ki so eno ali dvostranski, enojne ali dvojne gostote.

Programski paket pa vsebuje vse programe za nadzor krmilnika, ki je uporaben tudi za 279X. Uporabnik lahko sam določi hitrost koračnih motorjev in dolžino sektorja. Rezultat vsake operacije z diskom je preverjen in če pride do napake, se izvrši še en poizkus.

Priklučitveni konektor za gibke diske je narejen po vzoru standarda firme Shugart.

Vmesnik za serijsko komunikacijo

Računalnik vsebuje dva serijska kanala, ki sta združena v integriranem vezju Z80-SIO. Oba sta popolnoma neodvisna kanala RS232 in ju lahko uporabimo za priključitev zunanjega terminala, tiskalnika, modema ipd. Ob inicializaciji sistema programska oprema samodejno ugotovi, kateri medij bo za komunikacijo človek - stroj, paralelna tipkovnica ali zunanji terminal (na primer

Kopa, Paka ipd.). V primeru, da uporabimo zunanji terminal, postane serijski kanal B komunikacijska vez v asinhronem načinu delovanja. Programska oprema tudi samodejno izračuna hitrost prenosa podatkov in računalnik se sam prilagodi prenosni hitrosti terminala. Serijski kanal deluje s pomočjo prekinitrov.

Ce sistem uporablja vgrajen terminal, elementa SIO ni potrebno vgraditi v sistem, programska oprema pa ga inicializira kot kanal za povezavo s tiskalnikom. Tudi v tem primeru je SIO inicializiran za asinhrono komunikacijo, s prenosno hitrostjo 300 bitov/s, prekinitve pa so prepovedane. Program vsebuje nekaj vstopnih točk, s pomočjo katerih lahko krmilimo SIO v tem načinu delovanja. Kakorkoli uporabimo SIO, vedno je inicializiran na 7-bitno besedo, liho parnost in en stop bit.

Ura realnega časa

V računalnik lahko po želji vgradimo tudi časovno vezje Z80-CTC, ki postane osnova za generiranje raznih prekinitrov, kot so naprimer razni časovniki, ura realnega časa, ipd. Ce je CTC vgrajen, bo programska oprema inicializirala kanala 2 in 3. Kanala 0 in 1 še lahko uporabimo v poljubne namene.

Enosekundna prekinitrov iz CTC rabi za izključevanje diskovnih pogonov, če so neaktivni. Po 30 sekundah neaktivnosti diska, lahko motor izključimo. V ta namen uporabimo sponko DAC na napajальнем konektorju. Seveda bo disk ob prvem naslednjem posegu programsko takoj aktiviran.

Paralelna vrata

V računalniku je predviden prostor za dodatno integrirano vezje Z80 - PIO. Osnovna programska oprema ga ne inicializira in nam je v celoti na voljo. Uporabimo ga lahko za priključitev paralelnega printerja, programatorja pomnilnika ROM, EPROM, EEPROM, analognih pretvornikov ipd.

Pregled sistemskih podprogramov, ki so na voljo uporabniku

Podprogrami osnovnega krmilnega programa (monitorja) so uporabniku dosegljivi prek tabele skočnih instrukcij, ki se prične pri naslovu F000H. Vse posege v podprograme moramo narediti s to tabelo. Prenos parametrov poteka na dva načina. Znakovno usmerjeni vhodno-izhodni podprogrami uporabljajo register A, podprogrami za gibki disk pa prenašajo parametre v registrih HL in A.

Spominski prostor za sklad in spremenljivke zajema zgornjih 256 pomnilnih lokacij, FF00H – FFFFH, tabela za prekinitveni način 2 prvih 32 zlogov tega pomnilnega prostora, sklad pa je ob inicializaciji na samem vrhu pomnilnega prostora. Vmes so spremenljivke, ki jih uporablja monitor, rezidenčni vhodno-izhodni krmilniki in prekinitveni uporabni podprogrami.

Tabela skočnih instrukcij:

F000	ENT0: JP INIT	;hladni zagon
F003	ENT1: JP PROMPT	;topli zagon
F006	ENT2: JP CONST	;status vhodne naprave
F009	ENT3: JP CONIN	;sprejem znaka
F00C	ENT : JP CONOUT	;oddaja znaka
F00F	ENT4: JP CRTOUT	;oddaja znaka na vgrajen ;slikovni prikazovalnik
F012	ENTS: JP SIOST	;SIO status - kanal B
F015	ENT6: JP SIOIN	;SIO sprejem znaka - kanal B
F018	ENT7: JP SIOOUT	;SIO oddaja znaka - kanal A
F01B	ENT9: JP SELECT	;izbor diskovnega pogona
F01E	ENT10: JP HOME	;pomik glave na stezo 0
F021	ENT11: JP SEEK	;pomik glave na stezo
F024	ENT12: JP READ	;prečitaj sektor v pomnilnik
F027	ENT13: JP WRITE	;piši sektor iz pomnilnika

Podrobni opis funkcij

COLD   vhodni parameter: nič
                 izhodni parameter: nič

opis: izvede hladni zagon osnovnega krmilnega programa
 (monitor) in inicializira vse sistem

WARM   vhodni parameter: nič
                 izhodni parameter: nič

opis: izpis znaka pripravljenosti monitorja brez inicializacije

CONST   vhodni parameter: nič
                 izhodni parameter: status v registru A

opis: pogleda, če je kak podatek v FIFO registru. Če je A=0,
 drugače je FFH.

CONIN   vhodni parameter: nič
                 izhodni parameter: znak v registru A

opis: prečita znak iz registra FIFO in ga vrne v A. Če je FIFO
 prazen, čaka v zanki na znak.

CONOUT   vhodni parameter: znak v A
                 izhodni parameter: nič

opis: znak, ki je v registru A, se vpiše v komunikacijsko
 enoto.

SIOST   vhodni parameter: nič
                 izhodni parameter: status v A

opis: pogleda, če je v sprejemniku SIO kanala B kak znak. Če
 znak je, vpiše v A ničlo, drugače FFH.

SIOIN   vhodni parameter: nič
                 izhodni parameter: znak v A

opis: vrne sprejeti znak iz SIO kanala B. Če znaka še ni, čaka
 nanj.

SIOOUT   vhodni parameter: znak v A
                 izhodni parameter: nič

opis: pošlje znak v izhodni register SIO kanal B

SELECT vhodni parameter: številka pogona v C
 izhodni parameter: status v A
 opis: izbere disk, na katerem bodo tekle diskovne operacije. Če pogon ni pripravljen, teče naprej prejšnji pogon.

HOME vhodni parameter: nič
 izhodni parameter: status v A
 opis: pomik glave na sled 0 in verifikacija

SEEK vhodni parameter: številka sledi v C
 izhodni parameter: status v registru A
 opis: premik glave na želeno sled in verifikacija

READ vhodni parameter: številka sektorja v A
 kazalec na začetek bloka v HL
 izhodni parameter: status v A
 opis: prebere želeni sektor v pomnilnik

WRITE vhodni parameter: številka sektorja v A
 kazalec na začetek bloka v HL
 izhodni parameter: status v A
 opis: popiše želeni sektor z vsebino definiranega pomnilnika.

Opis dodeljenega prostora sistemskih spremenljivk

Tabela prekinitev

FF00	SIOVO: DEFS 2	;SIO kanal B, oddajnik prazen
FF02	SIOV1: DEFS 2	;SIO kanal B, zamenjava
FF04	SIOV2: DEFS 2	;SIO kanal B, podatek na voljo
FF06	SIOV3: DEFS 2	;SIO kanal B, poseben pogoj za sprejem
FF08	SIOV4: DEFS 2	;SIO kanal A, oddajnik prazen
FF0A	SIOV5: DEFS 2	;SIO kanal A, zamenjava
FF0C	SIOV6: DEFS 2	;SIO kanal A, podatek na voljo
FF0E	SIOV7: DEFS 2	;SIO kanal A, poseben pogoj za sprejem
FF10	CTCV0: DEFS 2	;CTC kanal 0 prekinitev
FF12	CTCV1: DEFS 2	;CTC kanal 1 prekinitev
FF14	CTCV2: DEFS 2	;CTC kanal 2 prekinitev
FF16	CTCV3: DEFS 2	;CTC kanal 3 prekinitev
FF18	SYSVA: DEFS 2	;sistemskej PIO kanal A prekinitev
FF1A	SYSVB: DEFS 2	;sistemskej PIO kanal B prekinitev
FF1C	GENVA: DEFS 2	;splošni PIO kanal A prekinitev
FF1E	GENVB: DEFS 2	;splošni PIO kanal B prekinitev

Spremenljivke za paralelno tipkovnico

FF20	FIFO: DEFS 16	;šestnajstzložni FIFO register
FF30	FIFCNT: DEFS 1	;število znakov v FIFO registru
FF33	LOCK: DEFS 1	;znak za alfamerično zaklenitev

Spremenljivke za realni čas

```
FF5D TICKNT: DEFS 2 ;binarni enosekundni števec  
FF5F DAY: DEFS 1 ;dan v tednu  
FF60 MONTH: DEFS 1 ;mesec  
FF61 YEAR: DEFS 1 ;leto  
FF62 HRS: DEFS 1 ;ura  
FF63 MIN: DEFS 1 ;minuta  
FF64 SEC: DEFS 1 ;sekunda
```

Vhodno izhodne spremenljivke za diskovne podprograme

```
FF6A SPEED: DEFS 1 ;hitrost premika glave  
FF6B RECLEN: DEFS 1 ;dolžina zapisa za čitanje/pisanje  
FF6C MOTOR: DEFS 1 ;časovnik za aktivnost motorja
```

Spremenljivke za vdelani slikovni prikazovalnik

```
FF76 CSRCHR: DEFS 1 ;znak za označevanje svetlobne točke  
FF77 BASE: DEFS 1 ;trenutna vsebina pomikalnega registra
```

KAKO RACUNALNIK DELUJE

CENTRALNI PROCESOR

generator urnih impulzov

Vsi sistemski impulzi, razen tistih za prikazovalnik in serijski prenos podatkov, nastanejo z delilno logiko in oscilatorjem 20Mhz (16Mhz). Ura 20Mhz je deljena s 5 z uporabo desetiškega števca U-97. Dobimo 4Mhz za delovanje separatorjev podatkov za gibke diske. Ura 4Mhz je deljena še z 2 s preostankom integriranega vezja U-96. Uro 2Mhz uporablja krmilnik za gibke diske.

Ura s taktom 2.5 Mhz je dobijena tako, da je 20Mhz signal deljen z 8, (binarni števec U-96). U-96 generira tudi vse potrebne impulze, če vzamemo namesto oscilatorja 20 MHz oscilator 16 Mhz. Delilna logika je zgrajena tako, da oscilator 20Mhz omogoča delovanje procesorja s taktnima frekvencama 2,5 in 5 Mhz, oscilator 16 Mhz pa s taktno frekvenco 4Mhz. Signal za pogjanjanje procesorja je speljan v logiko za oblikovanje impulzov, kot jih potrebuje procesor Z-80.

Signali za krmiljenje dinamičnih pomnilnikov nastajajo prek osnovnega oscilatorja. Ker je ta lahko 20 ali 16 Mhz, moramo pregledati podrobni opis nastavitev. Pri posegu v pomnilnik (MREQ=0) in RFSH=1 logika generira krmilna signala CAS in MUX. Signal RFSH=0 pa onemogoči ta dva signala, saj ne more delovati pomikalni register U-76. Na ta način se poraba energije v dinamičnem pomnilnem polju precej zmanjša.

krmilnik za inicializacijo sistema

V sistem sta vgrajena dva načina inicializacije: vklop napajalne napetosti in pritisk na tipko START. Logika odkrije vklop napajalne napetosti tako, da uporabi del vezja U-101. Drugi del vezja rabi za detekcijo pritiska na tipko START. Pomnilni element U108 sinhronizira pritisk na tipko in strojni cikel M1 procesorja Z80. Izvod tega elementa aktivira monostabilni multivibrator U-106. Casovna konstanta je 12 mikrosekund. Oba načina inicializacije sta združena prek funkcije OR elementa U-81, nakar združeni signal še negira U-103 in ga pripelje v procesor. Družino pripadajočih vezij procesorja Z80 inicializirata inicializacijski impulz za Z80 in signal M1.

ojačevanje sistemskega vodila

Osembitni ojačevalci U-82 ojačuje vse krmilne signale sistema. Dva štiribitna ojačevalca U-78 in U-79 skrbita za prenos podatkov. Del vezja U-87 pravilno usmerja preklop pretoka podatkov. V fazi čitalnih ciklov procesor sprejema podatke, drugače pa se ojačevalci vedno usmerjajo k pisanju podatkov. Osembitni ojačevalci U-65 ojačuje nižje bite naslovnega vodila. Osembitni register U-83 opravlja dve funkciji. Ojačuje zgornjih osem naslovnih linij in zagotavlja stabilnost naslovnega vodila, dokler traja cikel MREQ. Procesor Z80 namreč ne zagotavlja stabilnosti naslovnega vodila na celotnem področju MREQ – naslovno vodilo se lahko spremeni. Posledica se pokaže pri

generiraju napačnih impulzov RAS, ki krmilijo delovni pomnilnik.

druga pomnilna banka

V sistem lahko vgradimo še 8 K dodatnega statičnega pomnilnega prostora.

U-67 (tip ROM)	področje	0000H do 07FFH
U-68 (tip ROM)	področje	0800H do OFFFH
U-69 (tip ROM/RAM)	področje	1000H do 17FFH
U-70 (tip ROM/RAM)	področje	1800H do 1FFFH

Pomnilna elementa U-69 in U-70 sta lahko vrste RAM ali ROM.

Opis preklopa banke je naveden pri opisu, kako deluje dinamični pomnilnik.

dekodiranje vhodno izhodnega naslovnega prostora

Osembitni dekoder U-85 izbira ustrezne vhodno-izhodne elemente z uporabo naslovnih bitov A2, A3 in A4. Ko je A7 =0 , M1R =1 in IORQ =0, dekoder izbere enega izmed vhodno-izhodnih elementov ter omogoči vpis ali čitanje.

pregled naslovnega prostora

vrata 0 - 3	= izbor prenosne hitrosti za serijska kanala
vrata 4	= SIO A podatek
vrata 5	= SIO B podatek
vrata 6	= SIO A nadzor
vrata 7	= SIO B nadzor
vrata 8	= gp PIO kanal A
vrata 9	= gp PIO kanal A nadzor
vrata A	= gp PIO kanal B podatek
vrata B	= gp PIO kanal B nadzor
vrata C - F	= kanal B prenosna hitrost
vrata 10	= 1771(2791) statusni/krmilni register
vrata 11	= 1771(2791) sled
vrata 12	= 1771(2791) sektor
vrata 13	= 1771(2791) podatek
vrata 14-17	= register za pomik na zaslonu
vrata 18	= CTC kanal 0
vrata 19	= CTC kanal 1
vrata 1A	= CTC kanal 2
vrata 1B	= CTC kanal 3
vrata 1C	= sistemski podatkovni register
vrata 1D	= sistemski nadzorni register
vrata 1E	= podatek iz tipkovnice
vrata 1F	= nadzor tipkovnice

Sinhronizacija prenosa podatkov pri gibkih diskih

Za uspešno in hitro prenašanje podatkov med diskovnim krmilnikom in procesorjem je uporabljena nemaskirna prekinitev NMI na procesorju. Pri čitanju in pisanju z diska se shrani podatek iz lokacije 66H. V to lokacijo se vpiše koda instrukcije RETURN. Ko preide procesor v položaj HALT, bo signal DRQ ali NMI povzročil na procesorju signal NMI. Procesor bo izvedel instrukcijo RETURN na lokaciji 66H in se vrnil k prenosu.

podatkov. Ko je prenos vseh 128 zlogov končan, bo podatek na lokaciji 66H restavriran in procesor nadaljuje delo. Ta pripomoček v materialni opremi nadomesti potrebo po krmilniku DMA.

SLIKOVNI PRIKAZOVALNIK

generiranje slikovnih impulzov

Trije negatorji elementa U-11 so uporabljeni za generacijo ure slikovnih točk. Osnovni oscilator je frekvence 13.9776 Mhz. Če takšnega nimamo, lahko uporabimo kristal frekvence 14 Mhz (Spectrum). Ta frekvenca je deljena s 7. Dobimo znakovne impulze. Sinhronski binarni števec U-24 je krmiljen tako, da omogoča deljenje s številom 7. Ura za znakovne impulze je deljena s 128 prek osemibitnega binarnega števca U-23. Tako dobimo skanirne impulze. Števec U-22 deli te impulze z 12, dobimo vrstične impulze in vertikalno komponento naslovnega vodila za znakovni generator. U-21 in del vezja U-9 določata vrstični naslov slikovnega pomnilnika. Vrstične impulze delita s 26 za generiranje ure 50 Hz. Druga polovica vezja U-21 deli 50 Hz s 16. Ta signal rabi za utripanje.

pomik slike na zaslonu

Za pomik slike skrbi materialna oprema. U-35 je register za pomik slike. Njegova vsebina je dodana po modulu 24 vrstičnemu naslovu s seštevalnikoma U-36 in U-34.

naslavljjanje slikovnega pomnilnika

Multipleksorji U-47, U-48 in U-49 izberejo naslov za slikovni pomnilnik. Če ga piše ali čita procesor, bo signal CRTCE postal logična 0. Na pomnilnem polju se bo pojavil naslov, ki ga določa procesor. Sicer pa naslov slikovnega pomnilnika določa veriga števcev.

generiranje sinhronizacijskih impulzov

Horizontalni sinhronizacijski impulz generira dekodirna logika za osemdeseti znak v vrstici. Brž ko se impulz pojavi, aktivira monostabilni multivibrator U-51. Dolžino impulza lahko določimo po enačbi:

$$(T_w = 0.7 * R_t * C_{ext})$$

Rt je v komih, Cext v pf, Tw je v ns

Ko je konec impulza za horizontalno zakasnitev, se sproži monostabilni multivibrator za horizontalno sinhronizacijo. Enačba za določanje dolžine impulza je enaka kot za horizontalno zakasnitev.

nastanek slike

V prikazovalnem načinu delovanja se podatki iz slikovnega pomnilnika (ASCII zapis) in naslov iz desetiškega števca U-22 združijo v izbor pripadajočega vzorca za generator znakov U-73. Informacija o svetlobnih točkah se ujame v oktalni D spominski element U-74. Med posegom po novem vzorcu prikazuje na zaslonu prejšnji vzorec.

zatemnitev zaslona

Zaslon je zatemnjen pri vodoravnem in navpičnem vračanju žarka, pri posegu procesorja v slikovni pomnilnik in takrat, ko vrstični števec izkazuje vrednost 8 in 9. Zatemnitev je realizirana tako, da se onemogoči znakovni generator.

Pomnilna banka 64K in preklapljanje

Za krmiljenje naslovnih linij pomnilnega polja skrbita multipleksorja U-58 in U-59. Med posegom v pomnilnik se na pomnilnem polju najprej pokaže naslov vrstice. Ko je ta naslov stabilen, se aktivira eden od štirih možnih vrstičnih impulzov glede na vrednost naslovnih linij A15B in A14B. Nekaj trenutkov po nastanku vrstičnega impulza logika generira impulz MUXC, ki preklopi vrstični naslov v naslov stolpca. Ko je naslov stolpca stabilen, se generira impulz CAS. Če gre za čitalni cikel, se podatki iz pomnilnega polja pojavijo na izhodu ojačevalcev U-54 in U-57. Pri pisalnem ciklu pa ista ojačevalca poskrbita, da pomnilno polje sprejme podatke iz procesorja. Tiskano vezje mikroračunalnika omogoča nastavitev časa, ko naj traja aktivni cikel krmiljenja pomnilnega polja. S prevezami lahko nastavimo trenutek pojavitve signalov MUXC in CAS. To je pomembno, če se odločimo za hitrejše delovanje procesorja (ki nam mora to seveda omogočati) in če hočemo prilagoditi aktiven čas trajanja pomnilnega cikla novim časovnim razmeram, ki ji določa hitrejši procesor. Oglej si poglavje o nastavljanju krmiljenja pomnilnega polja.

osveževanje

V osveževalnem ciklu procesor Z80 postavi na spodnjih sedem naslovnih linij osveževalni naslov. Ko je ta stabilen, se aktivira signal RFSH. Ta signal sproži vse štiri signale RAS, ne moreta pa se pojaviti signala MUXC in CAS.

preklop pomnilnih bank

Bit 7 izhodnega prostora na naslovu 1CH nadzoruje preklop. Ko je izhod v logični enici, se v spodnjih 16K naslovnega prostora procesorja pojavita polje RAM/ROM in slikovni RAM. Drugače pa je vseh 64K dinamičnega pomnilnika na voljo procesorju.

KRMILNIK ZA GIBKE DISKE, SISTEMSKI PIO IN CTC

krmilnik za gibke diske

1771 (U-107) izvaja vse nadzorne funkcije za krmiljenje diskovnih pogonov. Edini dodatek je podatkovni separator, ojačevalci treh stanj, logika za pripravljenost glave in ojačevalci za povezavo z diskovnimi pogoni.

podatkovni separator

Nastavljeni števec U-98 je uporabljen kot digitalni monostabilni multivibrator, ki ga poganja ura 4Mhz. Če števec ne sprejme podatkovnega bita med dvema urnima bitoma, se števec izteče in dodeli krmilniku vrednost 0. Če pa se pojavi

podatkovni bit med dvema urnima impulzoma, je krmilniku dodeljena logična 1.

krmiljenje glave

Ko 1771 aktivira izhod HLD, vzbudi monostabilni multivibrator U-106. 771 vzorči vhod HLT, dokler ne odkrije logične 1. To pomeni: glava na disketni enoti je pritisnjena ob disketo in se ne premika več (problem mehanike). Cas impulza lahko poljubno spremenjamo, pač glede na različne vrste diskovnih pogonov.

notica

Vezje 1771 je po razporeditvi nožic zelo podobno vezjem družine 2791. To je krmilnik, ki je namenjen za krmiljenje 8 ali 5-palčnih diskov, enojne ali dvojne gostote. V primerjavi z 1771 potrebujejo za svoje delovanje še dve krmilni sponki, ki pokažeta, ali gre za 8 ali 5-palčne diske, enojno ali dvojno gostoto zapisa. Te sponke so na tiskanini predvidene – označene so z XYZ. Tako lahko z zelo preprostim tiskanim vezjem nadomestimo vezje 1771 z vezjem 2971. Na sistem lahko priključimo naslednjo kombinacijo gibkih diskov.

- 8" enojna gostota in 5" dvojna gostota
- samo 8" dvojna gostota
- samo 5" enojna gostota

Vse kombinacije so lahko eno ali dvostranske.

Sprememba programske opreme za priključitev različnih kombinacij terja samo pravilno nastavitev logične vrednosti sponk XY pred posegom v ustrezen diskovni pogon.

sistemski PIO

Sistemski PIO je na vhodno-izhodnem naslovнем področju od 1CH do 1FH. Stran A tega elementa je namenjena za nadzor in izbor aktivnega diskovnega pogona, selekcijo pomnilne banke in uporabniško definiranih sponk.

Biti 0, 1 in 2 so za izbor diskov in izklop motorja
bit 3 je za programsko ugotavljanje podatka iz tipkovnice (če nočemo uporabljati prekinitev)
bit 4 je uporabniško usmerjen
bit 5 je uporabniško usmerjen
bit 6 je uporabniško usmerjen
bit 7 je za preklop pomnilne banke

Stran B elementa PIO je namenjena za priključitev tipkovnice. Osmi bit tipkovnice (bit 7) mora biti ozemljen. Aktivacijski impulz s tipkovnice je lahko pozitiven ali negativen. Logično vrednost nastavljamo s prevezo. Oglej si poglavje o nastavitevah.

PIO SPLOŠNEGA NAMENA IN SIO

PIO za splošno uporabo daje uporabniku na razpolago 16 poljubno definiranih bitov, ki so lahko po želji vhod ali izhod. Oglej si poglavje o nastavitevah.

Element SIO vsebuje dva celotna serijska kanala, ki sta v skladu s standardom RS232. Stran A lahko oddaja ali sprejema urne signale za sinhron način delovanja. Tako se je mogoče priključiti z računalnikom na sinhrono komunikacijsko mrežo. Nožica SYNC je pri kanalih A in B povezana z Rx, da je mogoče programsko ugotavljati prenosno hitrost. Če želimo uporabljati te nožice v kak drug namen, lahko povezavo brez posledic prekinemo.

Generator prenosne hitrosti

Element COM 8116 je uporabljen kot dvokanalni generator prenosne hitrosti za kanala A in B elementa SIO. Kanal A leži na naslovu 00H, kanal B pa na naslovu 0CH. V oba lahko samo vpisujemo. Ker utegnemo kupiti funkcionalno enake elemente, ki pa po napajanju niso v soglasju, je na tiskanem vezju predvidena povezava, prek katere je mogoče priključiti elemente z drugačnim načinom napajanja.

tabela prenosnih hitrosti:

00H = 50	bitov/sekundo
01H = 75	"
02H = 110	"
03H = 134.5	"
04H = 150	"
05H = 300	"
06H = 600	"
07H = 1200	"
08H = 1800	"
09H = 2000	"
0AH = 2400	"
0BH = 3600	"
0CH = 4800	"
0DH = 7200	"
0EH = 9600	"
0FH = 19200	bitov/sekundo

Prekinitvena struktura

Vsi vgrajeni elementi družine Z80 omogočajo prekintvene načine 0, 1 in 2. Vgrajen monitor uporablja način 2. Register I je inicializiran na OFFH. Prioritetna veriga teče po naslednjem vrstnem redu:

```

SIO kanal A -- najvišja prioriteta
SIO kanal B
sistemskej PIO kanal A
sistemskej PIO kanal B
PIO splošni namen kanal A
PIO splošni namen kanal B
CTC kanal 0
CTC kanal 1
CTC kanal 2
CTC kanal 3 -- najnižja prioriteta

```

Zahteve za napajalno napetost

Sistem terja tri napajalne napetosti:

+5.0V --- 3A
+12V ----- 0.25A
-12V ----- 0.20A

Posebej priporočamo uporabo kakovostnih usmerikov, po možnosti z napetostno zaščito s faktorjem 1.25.

KAKO NASTAVLJAMO PREVEZE IN KAJ POMENIJO KONEKTORJI

Nastavljanje PIO za splošni namen (JB3) in konektorski priključek (J5)

J5

```

1 2
0 0 vrata A STROBE
0 0 vrata A READY
0 0 vrata A bit 0
0 0 vrata A bit 1
0 0 vrata A bit 2
0 0 vrata A bit 3
0 0 vrata A bit 4
0 0 vrata A bit 5
0 0 vrata A bit 6
0 0 vrata A bit 7
0 0 vrata B READY
0 0 vrata B STROBE
0 0 vrata B bit 0
0 0 vrata B bit 1
0 0 vrata B bit 2
0 0 vrata B bit 3
0 0 vrata B bit 4
0 0 vrata B bit 5
0 0 vrata B bit 6
0 0 vrata B bit 7
39 40

```

JB3

```

----- MASA -----
15 0 0 0 0 0 0 0 0 1
16 0 0 0 0 0 0 0 0 2
! ! ! ! ! !
! ! ! ! ! ! - vrata A READ polariteta
! ! ! ! ! --- vrata B STROBE polariteta
! ! ! ! ! ----- vrata B READY polariteta
! ! ! ! ! ----- vrata A STROBE polariteta
! ! ! ! ----- vrata B smer 1/2
! ! ! ----- vrata B smer 1/2
! ! ----- vrata A smer 1/2
! ----- vrata A smer 1/2

```

Nastavljanje elementa CTC (JB2)

JB2

	2 1
sistemska ura	0 0 CLOCK/TRIGGER 0
ZC-T00	0 0 CLOCK/TRIGGER 1
ZC-T01	0 0 CLOCK/TRIGGER 2
ZC-T02	0 0 CLOCK/TRIGGER 3
	8 7

Konektor za slikovni krmilnik (J6)

--- MASA ---

9	0 0 0 0 0 1
10	0 0 0 0 0 2
!	! ! ! ! _____ ločen slikovni signal
!	! ! ! _____ ločena vodoravna sinhronizacija
!	! ! _____ ločena navpična sinhronizacija
!	! _____ neuporabljeno
!	_____ združen slikovni signal

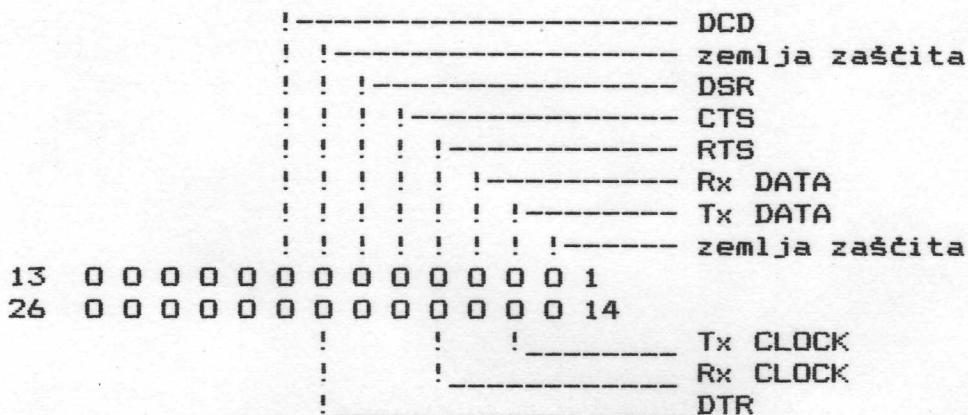
Nastavljanje slikovne logike (JB7)

JB7

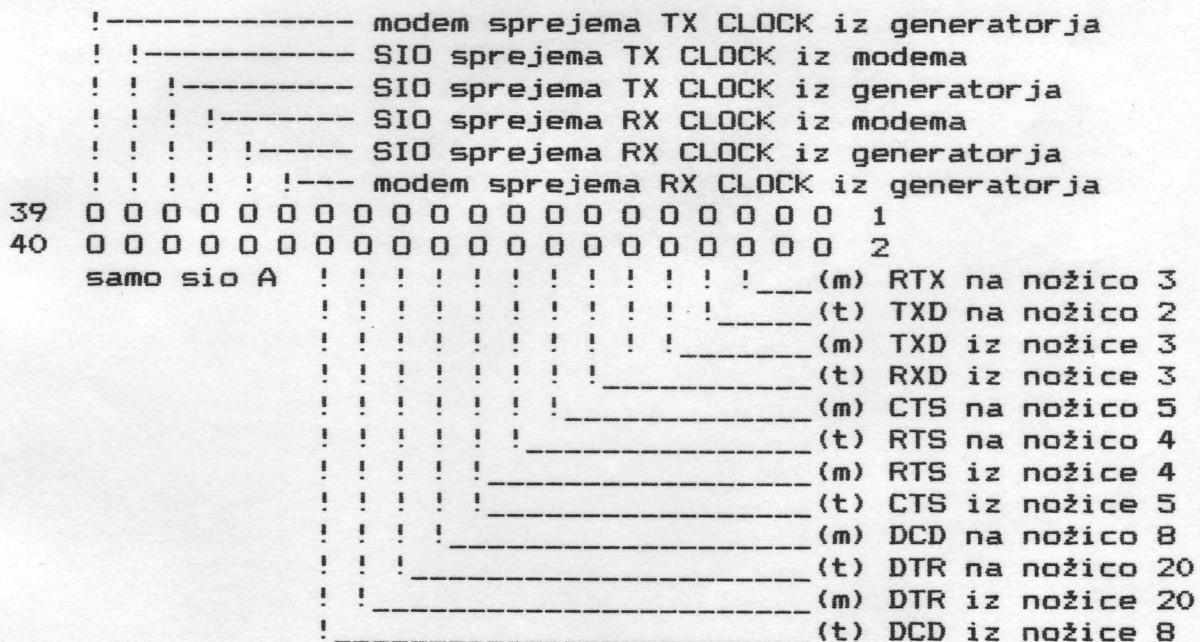
1	0 masa
2	0 nadzor negirane vodoravne sinhronizacije
3	0 vodoravna sinhronizacija - izhod
4	0 povezava za združen slikovni signal
5	0 povezava za združen slikovni signal
6	0 navpična sinhronizacija - izhod
7	0 masa
8	0 nadzor negirane navpične sinhronizacije
9	0 masa
10	0 nadzor negiranega slikovnega signala
11	0 masa

brez povezav imamo naslednjo konfiguracijo:

negiran slikovni signal
 negativno navpično in vodoravno sinhronizacijo
 za pozitivno horizontalno sinhronizacijo poveži 1 i 2
 za pozitivno navpično sinhronizacijo poveži 8 in 9
 za pozitiven slikovni signal poveži 10 in 11
 za združen slikovni signal :
 poveži 10 in 11, 3 in 4, 5 in 6
 Vstavi R-21,R-25,R-26,Q-1,R-20 in 33pF.

Konektor za priključitev kanala A (J4) in B kanala (J3) sa SIODoločanje konfiguracije za serijska kanala (JB4=A JB5=B)

Samo kanal A lahko sprejema ali oddaja uro za določanje prenosne hitrosti.

Data Set Ready (DSR) je aktiven na obeh kanalih.

Legenda - (m) pomeni modem - naprava za komunikacijo

- (t) pomeni terminal - naprava, ki deluje kot terminal

Povezava konektorja za paralelno tipkovnico (J2)

```

BIT 7 -----!
BIT 8 -----! | ! -----
STROBE-----! | ! -----
+12V-----! | ! ! ! ! ! -----
-12V---! | ! ! ! ! ! ! -----
+5v-! | ! ! ! ! ! ! ! -----
          ! ! ! ! ! ! ! ! ! -----
25 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1
26 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 2
+5V_!   !
-12V_!
+12V_-----!      točke 2,4,6,8,12,14,16 so masá

```

Določanje polaritete za krmilni signal iz tipkovnice

JB6

Povezava - sredina/levo - STROBE +
Povezava - sredina/desno - STROBE -

Priključni konektor za diskovne pogone (J1)

Všechny sponky jsou spojené z maso-

KONEKTOR ZA PRIKLJUČITEV NAPAJANJA (TB1)

ZAKLJUČEVANJE PREKINTIVNE VERTIGE

Ce v računalnik MMS ne vgradimo vseh vezij družine Z80, ki jih tiskano vezje omogoča, morarmo poskrbeti za pravilno zaključitev prekinitvene verige po naslednjem klijuču.

Ce ne uporabljamo elementov CTC, GPIO in SIO, moramo povezati nožici 6 in 7 elementa U113.

Če dodamo SIO, moramo zgornjo povezavo odstraniti.

Ce imamo SIO in CTC, nimamo pa GPIO, moramo povezati nožici 22 in 24 elementa U89.

Ce od možnih dodatkov uporabimi samo CTC, moramo izvesti obe omenjeni povezavi.

Ce uporabljamo samo GPIO, moramo povezati nožici 6 in 7 elementa U113.

Prioritetna veriga teče v naslednjem vrstnem redu:
SIO, PIO, GPIO in CTC.

Ce uporabimo vse možne elemente, ne potrebujemo nobenih povezav!!!

DODATNE NASTAVITVE NA MMS

Hitrost delovanja procesorja

VAZNO !!!

POGLAVJE O DODATNIH NASTAVITVAH PREBERI POTEM, KO RACUNALNIK ZE DALJ CASA DELUJE BREZ NAPAKE. K REALIZACIJI PA PREIDI TAKRAT, KO BOS IMEL DOVOLJ IZKUSENJ IZ MATERIALNE OPREME !!!! TO VELJA PREDVSEM ZA HITREJSE DELOVANJA SISTEMA.

Delilnik osnovne frekvence je zasnovan tako, da je mogoče uporabljati tri različne hitrosti delovanja procesorja. S kremenčevim kristalom Y2 = 20Mhz lahko izbiramo med hitrostma 2.5 in 5 Mhz. Z uporabo kristala Y2 = 16 Mhz pa izberemo hitrost delovanja 4 Mhz. Uporabljena hitrost je predvsem odvisna od hitrosti pomnilnikov in od hitrosti družine Z80. Podrobno prouči, kakšna je ustrezna hitrost za različne vrste družine Z80. Za začetno oživljanje posebej priporočamo hitrost 2.5 Mhz. Ponavadi se izkaže, da je časovno najbolj kritičen element monitor ROM (2716). Zato priporočamo uporabo elementa 2732a. Za 4 Mhz mora imeti čas dostopa vsaj 333 ns in za 5 Mhz vsaj 258 ns. Seveda lahko koristno uporabimo samo zgornjo polovico tega elementa (pozicija U67) (A11=1).

Tabela za nastavljanje povezav pri določanju hitrosti delovanja

2.5 Mhz .... Y2 = 20 Mhz

P-Q
R-S
N-M

5 Mhz .... Y2 = 20 Mhz

P-Q
R-S
O-M

4 Mhz .... Y2 = 16 Mhz

O-M
O-S
N-Q

Krmiljenje dinamičnega pomnilnega polja

S prevezavami lahko določamo razmerje med časoma, ko je dinamično pomnilno polje aktivno, in samim aktivnim ciklom. Če imamo na voljo počasnejše pomnilnike, izberemo daljši aktivni in krajsi neaktivni cikel. Če to ne pomaga, je naš pomnilnik (dinamični) prepočasen in moramo zmanjšati hitrost delovanja procesorja. Razmerje izbiramo na naslednji način:

Daljši čas za aktivni cikel, krajsi čas med neaktivnimi cikli

K-H
J-I

Krajsi čas za aktivne cikle, daljši čas med neaktivnimi cikli

L-H
K-I

Dodajanje pomnilnika RAM/ROM

Poziciji U69 in U70 lahko uporabimo za dodajanje dveh pomnilnikov kapacitete 2K x 8 vrste ROM ali RAM. Če povežemo B-A, je RAM, če pa povežemo B-C, je ROM.

Računalnik nam omogoča tudi širši nabor znakov, ki jih uporablja slikovni prikazovalnik. Za standarden nabor znakov povežemo U-V. Za razširjen nabor pa V-T; seveda pri tem uporabimo element 2732 namesto 2716, vsebino pa po želji sprogramiramo sami.

Uporaba funkcionalnega ekvivalenta za 8116.

Nekatere firme izdelujejo funkcionalni ekvivalent elementa 8116, vendar mora biti nožica 9 na +12V. To povezavo naredimo tako, da povežemo povezovana trna 1 in 2 v polju JB9.

VAZNO!!!!

OMENJENE SPREMEMBE POSKUSAJ REALIZIRATI ZARES SAMO, CE RACUNALNIK JE DALJ CASA DELUJE IN CE IMAS DOVOLJ IZKUSENJ Z MATERIALNO OPREMO. DRUGACE SE RAJE NE DAJ ZAPELJATI.

PRIKLJUČEVANJE 5-PALČNIH DISKOV

Vezje WD1771 omogoča tudi priključevanje 5-palčnih diskov enojne gostote. Priključne sponke za 5-palčne diske niso v skladu s konektorjem, ki je v tiskanem vezju. Zato moramo konektor in priključne sponke skrbno proučiti in jih prilagoditi (zamenjava žic ploščatega priključevalnega kabla). Ko smo delo opravili, z merilnikom upornosti preverimo opravljeno delo.

Za krmiljenje 5-palčnih diskov potrebuje vezje 1771 frekvenco 1 MHz, podatkovni separator pa 2 Mhz. Signal 2Mhz spraviš na podatkovni separator tako, da spojiš povezovalna trna S in P (P je izvor, S pa ponor signala).

Signal 1 Mhz moramo dobiti iz signala 2 Mhz. Deliti ga moramo z 2. To storimo tako, da uporabimo prost register D na poziciji U108. Izvesti moramo naslednje povezave:

Sponka P - U108 nožica 11.
U108 nožica 8 - U108 nožica 12.
U108 nožica 12 - sponka Q.

Prevezave izpelji na spodnji strani tiskanega vezja.

Opravljeno delo preveri z osciloskopom. Signal na nožici 24 vezja 1771 mora nihati s frekvenco 1 Mhz, signal nožice 4 vezja U98 pa s frekvenco 2 Mhz.

NAVODILO ZA SESTAVLJANJE

( ) Skrbno preglej tiskano vezje z obeh strani. Pri proizvodnji tiskanih vezij se lahko pojavijo (sicer zelo redko) nezaželeni stiki ali pa prekinjene povezave. Nekaj minut aktivnega opazovanja lahko prihrani dolge ure muke polnega dela pri oživljanju računalnika.

( ) S pomočjo meritnika upornosti preveri, ali ni med napajalnimi povezavami stika. To storиш na konektorju za napajalne napetosti TB1.

( ) Pri naslednjih korakih si pomagaj s priloženo pozicijsko shemo.

OPOMBA ! Pri izdelavi računalnika priporočamo, naj vsa integrirana vezja ležijo v podnožjih. Posebej priporočamo profesionalna podnožja z okroglimi pozlačenimi kontakti. Plastika, v katero so kontakti pritrjeni naj bo oblikovana tako, da lahko vidimo tiskano vezje pod podnožjem. Če hočemo razširiti funkcionalne lastnosti računalnika, pa je uporaba profesionalnih podnožij obvezna za naslednje pozicije: U52-U59, U70, U80, U89 in U102.

( ) Vstavi in zaspajkaj 14-mestna podnožja na poziciji U9, 10, 11, 12, 21, 22, 23, 25, 37, 60, 71 in 72. Pazi – nožica 1 je vedno obrnjena proti vrhu tiskanega vezja.

( ) Vstavi in zaspajkaj 14-mestna podnožja na poziciji U52, 53, 56, 66, 76, 77, 78, 79, 81 in 87. (U52, 53 in 56 – v profesionalni izvedbi).

( ) Vstavi in zaspajkaj 14-mestna podnožja na poziciji U96, 97, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 108 in 110.

( ) Vstavi in zaspajkaj 14-mestna podnožja na poziciji U90, 91, 92, 93, 94, 95, 112, 114, 115, 116, 117 in 118.

( ) Vstavi in zaspajkaj 16-mestna podnožja na poziciji U1-8, 13-20, 26-33 in 39-46.

( ) Vstavi in zaspajkaj profesionalna 16 mestna podnožja na pozicijah U54, 55, 57-59.

( ) Vstavi in zaspajkaj 16-mestna podnožja na pozicijah U24, 34, 35, 36, 38, 47, 48, 49, 50, 51, 74 in 75.

( ) Vstavi in zaspajkaj 16-mestna podnožja na pozicijah U84, 85, 86, 98, 106 in 109.

( ) Vstavi in zaspajkaj 18-mestna podnožja na pozicijah U61-64 in U107.

( ) Vstavi in zaspajkaj 20-mestna podnožja na pozicijah U65, 82 in 83.

( ) Vstavi in zaspajkaj 24-mestna podnožja na pozicijah U67-70 in U73 (U70 – profesionalna izvedba)

- ( ) Vstavi in zaspajkaj 28-mestna podnožja na poziciji U88.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 40-mestna podnožja na lokacijah U80,89, 102,111 in 113 (U80,U89,U102 - profesionalna izvedba)
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 11 povezovalnih trnov na poziciji JB7.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 3 povezovalne trne na poziciji JB6.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj zaščitne kondenzatorje 0.1 mF na pozicijah: C1-C20, C25-C36, C39-C50, C55-C66, C70-C105, C107-C109, C111 in C116-C123.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj kondenzatorje 2.2 mF (lahko večji) na pozicijah C21,22,37,38,51,52,67 in 68. Pazi na predznak.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 1.0 mF tantal na poziciji C115.
- ( ) Ponovno preveri polariteto vseh tantalovih oziroma elektrolitskih kondenzatorjev.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C23 - 10 nF keramični kondenzator.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C24 - 33 pF keramični kondenzator.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C106 - 47 pF kondenzator.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C110 - 100 pF kondenzator.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C113 - 33 pF kondenzator.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C114 - 3.3 nF kondenzator.
- ( ) Naslednji kondenzatorji so uporabljeni na združen slikovni signal (najpogosteje uporabljan). Če želimo porazdeljene slikovne signale, moramo pregledati poglavje o delovanju slikovnega krmilnika, da določimo prave vrednosti.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C142 - 33 pF kondenzator (samo za združen slikovni signal)
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C53 - 100 pF kondenzator.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C STEP - 4.7 nF kondenzator
- ( ) Vstavi in zaspajkaj C69 - 180 pF kondenzator
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R14-18, 4.7 K upore.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R22,35,36, 41-43 in 48,49, upori 10K.
- ( ) Na upor R48 zaspajkaj diodo BA520 ali podobno s katodo, obrnjeno v desno.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R37,38, upora 1 K.
- ( ) Vstavi 47 uF tantala na poziciji C140 in 141. Pazi na predznak.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R39,46,50; upori 220 ohmov.

- ( ) Vstavi in zaspajkaj R51; upor 220 ohmov 1/4 W.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R1 in R2; upora 820 ohmov.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R6-R13, R19; upori 33 ohmov.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj RT = 3K, RY = 2.2K in RX = 33 ohmov.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R40, upor 1.2K.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R44, upor 100K.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R47, upor 330 ohmov.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R20, upor 75 ohmov. SAMO za združen slikovni signal.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R21, upor 1.5K. SAMO za združen slikovni signal.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R25, upor 3.9K. SAMO za združen slikovni signal.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R26, upor 4.3K. SAMO za združen slikovni signal.
- ( ) Vrednosti treh naslednjih uporov so namenjene za združen slikovni signal. Za porazdeljene vrednosti glej opis delovanja slikovnega prikazovalnika.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R3, upor 75K.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R4, upor 68K.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj R5, upor 68K.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj Q1, tranzistor 2N2222.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj Q2, tranzistor 2N2907 (za delovanje 4 oz 5 Mhz vstavi MPS3640)
- ( ) Vstavi in zaspajkaj Y1, kremenčev kristal 13,9776 Mhz; lahko je tudi 14 Mhz.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj Y2, kremenčev kristal 20 Mhz.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 26-polni konektor na poziciji J2. Spajkamo del konektorja, ki je krajši !!!
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 50-polni konektor za priključitev gibkih diskov na poziciji J1.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj dva sedem mestna (osempinska) uporovna stavka na pozicijah RP1 in RP2. Nožica 1 leži na levi strani pozicije za spajkanje. Če nimamo uporovnih stavkov, lahko po njihovem vzorcu zaspajkajmo navadne upore.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj močnostni konektor TB1.

- ( ) Vstavi in zaspajkaj ZD1, 5.1V Zener diodo.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 10-polni konektor na poziciji J6. To je konektor za slikovni signal.
- ( ) Pred vstavljanjem integriranih vezij priključi na ploščo vse napajalne napetosti. S pomočjo natančnega voltmetra preveri napetost na nožici 1 podnožja U1. Mora biti -5V DC (5-odstotno odstopanje je dovoljeno).
- ( ) Preveri napajalno napetost na nožici 8 podnožja U1. Mora biti +12 V DC (5 odstotkov).
- ( ) Preveri napajalno napetost na pinu 22 konektorja J2. Mora biti -12 V DC (5-odstotkov).
- ( ) Preveri napajalno napetost na nožici 16 podnožja U1. Mora biti +5V (5-odstotno odstopanje).
- ( ) Napajalnik, ki ga nameravamo uporabiti za napajanje računalnika, mora biti kakovosten, po možnosti z napetostno in tokovno zaščito. Cenene izvedbe lahko postanejo zelo drage, če moramo zamenjati večjo količino okvarjenih integriranih vezij.
- ( ) IZKLJUCI NAPAJALNE NAPETOSTI !!!
- ( ) Vstavi povezovalne trne na pozicije P, Q, R, S, N, M.
- ( ) Poveži P-Q, R-S, N-M. Hitrost 2.5 Mhz.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj povezovalne trne na pozicije K, H, J, L in I.
- ( ) Poveži L-I in K-H. Krajši čas za aktivni cikel v dinamičnem pomnilniku.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj povezovalne trne na pozicije U, V in T.
- ( ) Poveži U-V. Generator znakov 2716.
- ( ) Vstavi 74LS00 na lokacijah U52 in 53. Nožice s številko 1 so obrnjene proti zgornjemu robu tiskanega vezja.
- ( ) Vstavi 74LS02 na lokaciji U87.
- ( ) Vstavi 74LS04 na lokacijah U66, 77, 103, 110.
- ( ) Vstavi 7404 na poziciji U11.
- ( ) Vstavi 7406 na lokaciji U105.
- ( ) Vstavi 74LS08 na lokacijah U37 in 104.
- ( ) Vstavi 7LS10 na lokaciji U10.
- ( ) Vstavi 74LS14 na lokacijah U101, 112, 114.
- ( ) Vstavi 74LS20 na lokaciji U56.

- ( ) Vstavi 74LS32 na lokacijah U25 in 81.
- ( ) Vstavi 7445 na lokaciji U109.
- ( ) Vstavi 74LS74 na lokacijah U9, 12, 60, 108.
- ( ) Vstavi 74LS123 na lokaciji U106.
- ( ) Vstavi 74LS136 na lokaciji U94. (Za porazdeljen slikovni signal uporabi 74LS86.)
- ( ) Vstavi 74LS138 na lokacijah U55, 84, 85 in 86.
- ( ) Vstavi 74LS151 na lokaciji U75.
- ( ) Vstavi 74LS157 na lokacijah U47, 48, 49 in 50.
- ( ) Vstavi 74157 na lokacijah U58 in 59.
- ( ) Vstavi 74LS161 na lokaciji U24.
- ( ) Vstavi 74LS164 na lokaciji U76.
- ( ) Vstavi 74LS174 na lokacijah U35 in 74.
- ( ) Vstavi 74LS193 na lokaciji U98.
- ( ) Vstavi 74LS221 na lokacijah U38 in 51.
- ( ) Vstavi 74LS241 na lokacijah U65 in 82.
- ( ) Vstavi 74LS242 na lokacijah U99 in 100.
- ( ) Vstavi 74LS243 na lokacijah U71, 72, 78 in 79.
- ( ) Vstavi 74LS283 na lokacijah U34 in 36.
- ( ) Vstavi 74LS290 na lokaciji U97.
- ( ) Vstavi 74LS293 na lokacijah U96 in 22.
- ( ) Vstavi 74LS373 na lokaciji U83.
- ( ) Vstavi 74LS393 na lokacijah U21 in 23.
- ( ) Vstavi 8216 na lokaciji U54 in 57.
- ( ) Vstavi 2114 (250ns ali manj) na lokaciji U61-64.
- ( ) Vstavi EEPROM generator znakov na lokacijo U73.
- ( ) Vstavi MIKRO-S EEPROM na lokacijo U67.
- ( ) Vstavi Z80 na lokacijo U80.
- ( ) Vstavi PIO na lokacijo U111.
- ( ) Vstavi WD1771 na lokacijo U102.

( ) Vstavi 32 kosov 4116 na lokacije U1-8, 13-20, 26-33, 39-46.
(Za procesor 2.5 Mhz morajo biti 300ns ali manj.)

( ) NE NADALJUJ, dokler nisi ponovno preveril, ali so vsi elementi na pravem mestu!

( ) Uporabi 26-polni kabel za priključitev paralelne tipkovnice ASCII. Preglej podatke o priključitvenih točkah. Prav tako tudi pravilno nastavi polariteto signala STROBE (glej navodilo o nastavitevah).

( ) Poveži povezovalne trne na konektorju JB7 tako kot za združen slikovni signal.

( ) Priključi slikovni prikazovalnik na točki 9 in 10 konektorja J6. Za povezavo uporabi koaksialni kabel 75 ohmov. (Za silo sta uporabni tudi navadni žici.)

( ) Na sponki 5 in 6 konektorja TB1 priključi tipko START.

( ) Pravilno zaključi prekinitveno verigo.

( ) Smo na koncu poti pred priključitvijo napajanja. Zdaj je zadnja priložnost za pregled doslej opravljenega dela .

( ) Vključi napajalne napetosti. HKRATI !!!

( ) Pritisni tipko START. Prikazovalnik mora ostati prazen.

( ) Pritisni tipko CR na tipkovnici. Osnovni kontrolni program (monitor) mora izpisati znak pripravljenosti. Zdaj je pravi trenutek, da proučiš, kako program deluje.

( ) Posebej priporočamo, da z uporabo vgrajenega testnega programa preverjaš delovanje pomnilnika vsaj 4 do 8 ur. Bolj ko boš testiral pomnilnik, bolj zanesljivo bo deloval. Delovanje testnega programa se morda zdi počasno, vendar program opravi ogromno število operacij na sekundo. Ugotovljeno je, da je vzrok za večino težav pri delovanju računalnika prav pomnilnik. Ker je monitor na naslovih F000H do FFFF, smemo testirati področje od 0000H do EFFFH. V nasprotnem primeru bomo povozili program in izhod iz tega je samo pritisk na tipko START.

( ) Ko smo preverili delovanje pomnilnika 60 K, zamenjamo med sabo integrirana vezja U1-8 in U39-46. Ponovno preverimo delovanje. Tako smo preskusili delovanje celotnega pomnilnega polja.

( ) Če slika na zaslonu ni čista, je lahko napaka v področju CPU ali pa v slikovni sekciji. Vezje za slikovno področje je samostojna celota in ga lahko testiramo posebej.

( ) Če se vam zdi, da računalnik deluje v redu, je čas, da priključimo diskovne pogone. Za priključevanje 5-paličnih diskov enojne gostote poglej poglavje o dodatnih nastavitevah.

( ) Domnevamo, da so pogoni usklajeni s standardom Shugart SA800 (8-palčni, enojna gostota z razporeditvijo priključnih sponk po vzoru standarda firme Shugart). Eno stran 50-mestnega priključnega kabla spojimo z računalnikom (pazi na pravilno lego priključkov; če konektor vstavimo narobe, je možnost okvare precejšnja). Drugi del kabla pa spojimo z diskovnim(i) pogonom(i). Vsakemu pogonu moramo nastaviti svojo selekcijsko povezavo (prouči specifikacije, ki jih dobiš ob nakupu diskovnih pogonov).

( ) Priključi napajalno napetost.

( ) Pritisni tipko CR in preglej, ali računalnik še deluje.

( ) V pogon 0 vstavi KOPIJO (!!!!!) sistemske diskete. Uporabi ukaz R00,01,01, da se prepričaš, ali pogon naloži glavo in ali 1771 sprejme podatke z diska. Če so napake, preglej razlago v poglavju o ukazu R.

( ) Uporabi ukaz R00,40,01 in preberi sektor na sledi 40H. Slišati moraš delovanje koračnega motorja, ko se premika. Če dobimo na zaslonu izpisano vsebino sektorja, vsa stvar najbrž deluje v redu. Če premik glave spreminja grozljivo škripanje, je najverjetneje hitrost za premik koračnega motorja prevelika. Po želji jo lahko spreminjaš tako, da v pomnilno lokacijo FF6AH vtipkaš pravo vrednost (podrobno si oglej priročnik o delovanju in krmiljenju elementa 1771.).

( ) Vstavi disketo s sistemom v pogon 0 in uporabi ukaz B.

( ) CPM* mora javiti znak pripravljenosti. Če se to ne zgodi (občutek, da je računalnik zaspal), potem vpisan operacijski sistem ne vsebuje pravega programa z imenom BIOS.

( ) Če se CPM* ne javi, lahko z monitorskim ukazom R preveriš, ali je v pomnilnik naložen program, ki leži na sledi 0, sektor 1.

( ) Ko se CPM* naposled javi, prični proučevati velike kupe literature in uporabniških programov za ta izredno popularni operacijski sistem.

DOPOLNITEV OSNOVNEGA NABORA FUNKCIJ

CTC

( ) Vstavi in zaspajkaj 8-polni konektor na poziciji JB2.

( ) Vstavi in zaspajkaj 28-polno podnožje na poziciji U88.

( ) Vstavi integrirano vezje CTC na poziciji U88.

( ) Preglej navodilo o naslavljjanju funkcij CTC.

( ) Če hočeš, da CTC izključuje disk, poveži povezovalne točke 3 in 4 ter 7 in 8 na konektorju JB2.

SIO

- ( ) Vstavi in zaspajkaj 40-polno podnožje na poziciji U113.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj štiri 14-polna podnožja na pozicijah U115-118.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 4,7 K upora na pozicijah R45 in 52.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 16 kondenzatorjev 390 pF na pozicijah C124-139.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj dva 40-polna konektorja na pozicijah J3 in J4.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj dva 26-polna konektorja na pozicijah J3 in J4.
- ( ) Vstavi dva MC1488 na pozicijah U117 in 118.
- ( ) Vstavi dva MC14899 na pozicijah U115 in 116.
- ( ) Vstavi SIO na pozicijo U113.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 18-polno podnožje na poziciji U107.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj kristal na poziciji Y3. (5.0688 Mhz)
- ( ) Vstavi 8116 na pozicijo U107.
- ( ) Preglej poglavje o povezovanju serijskih naprav.
- ( ) Za priključitev tipične serijske naprave (Kopa, Paka,...) na kanal B poveži sponke 5-6 in 9-10 na konektorju JB5.

GPIO

- ( ) Vstavi in zaspajkaj R27-34, 10 K upore.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 40-polno podnožje na poziciji U89.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj pet 14-polnih podnožij na pozicije U90-93 in 95.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 40-polni konektor na poziciji J5.
- ( ) Vstavi in zaspajkaj 16-polni konektor na poziciji JB3.
- ( ) Vstavi 74LS86 na poziciji U96.
- ( ) Vstavi štiri &#LS234 na pozicijah U90-93.
- ( ) Vstavi PIO na pozicijo U89.
- ( ) Preglej poglavje o priključevanju na GPIO.

PORAZDELJEN SLIKOVNI SIGNAL

- ( ) Preglej poglavje o povezovanju slikovne sekcije.

RACUNALNIK NE DELUJE – kaj zdaj?

Statistično je dokazano, da računalnik MMS v enem od dvajsetih primerov ne bo deloval ob prvem poskusu. Kaj lahko storimo? Kot osnovo vzemimo, da deluje procesor s frekvenco 2.5 Mhz.

Najprej nekaj osnov

Ko priključimo napajalno napetost ali pritisnemo tipko START, začne procesor izvajati program na naslovu 0000H v čitalnem pomnilniku U67. Prvih 16 ukazov premakne ostanek sistemskega programa (monitor) na pomnilno področje z začetnim naslovom F000H. Po selitvi teče program na naslovu F000H. Če je bilo kopiranje monitorja izvedeno pravilno in če v računalniku ni bistvenih napak v tem delu vezja, bo monitor oživel. Predno pa izpiše znak pripravljenosti, mora opraviti kup dodatnih stvari:

Izklopiti mora bralni pomnilnik na naslovu 0000H, zbrisati slikovni pomnilnik, inicializirati serijski kanal, časovnik in krmilnik za gibke diske. Če je serijski kanal instaliran, prične v zanki otipavati serijski kanal in tipkovnico, kateri od njiju mu bo prvi poslal znak CR. To ciklično preverjanje lahko opazujemo kot negativne impulze na nožicah za izbor tipkovnice (U111 nožica 4) in serijskega kanala (U113 nožica 35).

Ali procesor deluje?

Prva stvar, ki jo moramo preveriti na nedelujočem računalniku, je delovanje centralnega procesorja (U80). Ugotoviti moramo, ali sploh deluje. To najlaže preverimo na nožici 27 (M1), ki mora nihati. Takt osilacij ni pomemben. Če ne niha, procesor ne izvaja ukazov. Preveriti moramo, ali ima procesor na voljo urne signale 2.5 Mhz (nožica 6), ali so nožice 26 (RST), 24 (WAIT) in 25 (BUSREQ) na nivoju logične enice (4.0V – 5V). Če odkrijemo napako, moramo preveriti pripadajoče komponente in povezave. Lahko smo zamenjali med seboj tranzistorja Q1 in Q2. Namen tranzistorja Q2 je prilagoditi obliko urnega signala procesorju. Q2 mora biti 2N2907 ali ekvivalent. Če hočemo, da procesor deluje s frekvenco 4 ali 5 Mhz, moramo Q2 zamenjati s hitrejšo verzijo tranzistorja, kot naprimjer MPS 3460.

Ko procesor deluje, lahko ugotovimo, da je slikovni pomnilnik zelo priročna diagnostična naprava. Ponavljajoč vzorec kvadratov in dvopičji pomeni, da skladovni pomnilnik ne deluje; procesor sicer deluje, ne more pa izvajati sistemskega monitorja. Pogosto je vzrok za to zvita nožica v pomnilnem polju. Tako napako težko odkrijemo – zato pozor!! Morda smo tudi zamenjali elementa 74157 (U58 in U59) z elementom 74LS157. Probleme nam lahko povzročajo nezaspajkane nožice, stiki med nožicami in povezavami, okvarjen spominski element v zgornji vrstici (U1 – U8). U80 in U111 sta edini 40-mestni integrirani vezji, ki ju potrebujemo za izpis znaka, da je monitor pripravljen.

Problemi, ki jih lahko opazimo na zaslonu

Ce dobimo na zaslonu več kot en znak pripravljenosti ali, če zaslon ni popolnoma zbrisani, je napaka največkrat pri elementih 74LS157. Ponovno preglejmo, ali ni kakšna nožica zvita, nezaspajkana, spojena s sosednjo. Ko nam ob vseh izkušnjah zmanjka idej, lahko posumimo o delovanju samega integriranega vezja.

Ce zaslon počasi valovi, preverimo slikovni kristal. Ta mora biti 13.9776 Mhz, odlično pa se tudi obnese 14 Mhz. Takšno vrednost zagotavlja navpično sinhronizacijo 50 Hz. Včasih mora biti C24 10 pF ali R2 470 ohmov. Razmazane točke na slikovnem zaslonu govorijo o šumu v slikovnem signalu. Dodati moramo kak zaščitni elektrolit na napajalno napetost 5V v bližini področja za generiranje slike. Ce znakom na zaslonu manjka prva polovica, smo verjetno pozabili vstaviti in priciniti upor R21.

Tipkovnica

Bit z najvišjo utežjo mora biti vedno logična 0, sicer bo računalnik na kak ukaz odgovoril z znakom začudenja. Tudi okvarjena elementa U112 in 114 lahko povzročata začudenje.

Problem gibkih diskov

Ce smo pomotoma nastavili dva diskovna pogona kot pogona s številko 0, bomo gotovo uničili sistemske sledi na disketi (sled 0 in 1).

Kaj se nam še lahko pripeti?

Ce zmanjka napajalne napetosti -12V, bo 1771 (U102) povročil, da bo glava na gibkem disku - če je slučajno pritisnjena ob disketo - popacala sled, nad katero je.

Ce preide napajanje -5V potencial mase (prevzame pozitivno vrednost), lahko pričakujemo, da bo kateri od spominskih elementov okvarjen.

Test spominskih elementov, ki so vgrajeni, ni stoddstotno zanesljiv. Ce se programi čudno obnašajo in je napajanje v redu, potem lahko sumimo pomnilno polje. Zamenjajmo elemente med seboj in poglejmo, ali so napake ostale enake.

Povedati moramo, da 9 računalnikov od desetih ne deluje zato, ker je morda nožica zvita ali pa ni zaspajkana.

ŠE NEKAJ NE RAVNO NEPOMEMBNIH PODROBNOSTI

Sistema CPM ne boste mogli naložiti ali prebrati zapisa na disketi z ukazom R, če diskovni pogoni niso priključeni.

NE TESTIRAJ pomnilnika nad EFFFH, ker boš ubil monitor.

Ce se sistem prične obnašati čudno, takoj preveri napajalne napetosti !!!

Kondenzatorji, označeni z 101J, so 100 pF, označba 103 pa pomeni 0.01 uF.

Ojačevalci serijskih linij 1488 in 1489 vedno delujejo z rahlo vročino.

Ce boš priključil kak konektor narobe, je precej verjetno, da bo nekaj elementov prešlo v okvarjeno agregatno stanje.

Slabo opravljeno spajkanje (lotanje, cinjenje, švasanje) lahko povzroči več problemov kot katerakoli druga stvar.

KOSOVNICA SESTAVNIH DELOV**POPIS INTEGRIRANIH VEZIJ PO POZICIJAH**

74LS00	= U52, 53
74LS02	= U87
74LS04	= U66, 77, 103, 110
7404	= U11
7406	= U105
74LS08	= U37, 104
74LS10	= U10
74LS14	= U101, 112, 114
74LS20	= U56
74LS32	= U25, 81
7445	= U109
74LS74	= U9, 12, 60, 108
74LS123	= 106
74LS136	= U94
74LS138	= U55, 84, 85, 86
74LS151	= U75
74LS157	= U47, 48, 49, 50
74157	= U58, 59
74LS161	= U24
74164	= U76
74LS174	= U35, 74
74LS193	= U98
74LS241	= U65, 82
74LS242	= U99, 100
74LS221	= U38, 51
74LS243	= U71, 72, 78, 79, 90, 91, 92, 93
74LS283	= U34, 36
74LS290	= U97
74LS293	= U96, 22
74LS373	= U83
74LS393	= U21, 23
8216	= U54, 57
2114	= U61, 62, 63, 64
2716znk.gen.	= U73
2716mikro-s	= U67
Z80cpu	= U80
Z80PIO	= U111, 89
WD1771	= U102
4116	= U1-8, 13-20
Z80SIO	= U113
Z80CTC	= U88 26-33, 39-46
13.9776MHZ	= Y1
20MHZ	= Y2
5.0688MHZ	= Y3
2N2222	= Q1(video)
2N2907	= Q2(cpu)
1N751	= ZD
DIODA BA520	= na uporu R48 (katoda desno)

OPIS POLPREVODNIŠKIH ELEMENTOV

element	količina	opis
74LS00	2	STIRI NAND VRATA Z DVEMA VHODOMA
74LS02	1	STIRI OR VRATA Z DVEMA VHODOMA SEST NEGATORJEV
7404	1	---
7406	1	SEST NEGATORJEV Z ODPRTIM KOLEKTORJEM
74LS08	2	STIRI AND VRATA Z DVEMA VHODOMA
74LS10	1	TRI NAND VRATA S TREMI VHODI
74LS14	3	SEST NEGATORJEV S SCHMITT T. VHODOM
74LS20	1	DVOJA NAND VRATA S STIRIMI VHODI
74LS32	2	STIRI NOR VRATA Z DVEMA VHODOMA
7445	1	BCD DEKODER IN OJACEVALEC
74LS74	4	DVOJNI DVOSTABILNI MULTIVIBRATOR
74LS86	1	STIRI XOR VRATA Z DVEMA VHODOMA
74136	1	STIRI XOR VRATA Z DVEMA VHODOMA
74LS123	1	DVOJNI MONOSTABILNI MULTIVIBRATOR
74LS138	4	DVOJISKI DEKODER
74LS151	1	MULTIPLEKSOR
74LS157	4	MULTIPLEKSOR
74157	2	MOCNOSTNA VERZIJA 74LS157
74LS161	1	SINHRON DVOJISKI STEVEC
74LS164	1	8 MESTNI POMIKALNI REGISTER
74LS174	2	6 DVOSTABILNIH MULTIVIBRATORJEV
74LS193	1	SINHRON DVOJISKI STEVEC
74LS221	2	DVOJNI MONOSTABILNI MULTIVIBRATOR
74LS241	2	OJACEVALEC TREH STANJ
74LS242	2	4 MESTNI OJACEVALEC TREH STANJ - NEGATOR
74LS243	8	4 MESTNI OJACEVALEC TREH STANJ
74LS290	1	BCD STEVNIK
74LS283	2	STIRI BITNI SESTEVALEC
74LS293	1	DVOJISKI STEVNIK
74LS373	1	8 MESTNI DVOSTABILNI MULTIVIBRATOR
74LS393	2	DVOJNI STIRI BITNI BINARNI STEVNIK
MC1488	2	RS232 ODDAJA
MC1489	2	RS232 SPREJEM
COM 8116	1	DVOJNI GENERATOR PRENOSNE HITROSTI
8216	2	OJACEVALAC VODILA (intel/signetics/ nec)
2114	4	1 K x 4 STATICNI POMNILNIK
2716	1	GENERATOR ZNAKOV
2716	1	MIKRO - S monitor
Z80	1	CPU
Z80-PIO	2	PIO
Z80SIO	1	SIO
Z80CTC	1	CTC
FD 1771	1	KRMILNIK ZA GIBKE DISKE
4116	32	DINAMICNI POMNILNIK 16K
2N2907	1	PNP TRANSISTOR
2N2222	1	NPN TRANSISTOR
1N751	1	5.1 V ZENER DIODA 1/2 W
BA520	1	SILICIJEVA DIODA

UPOROVNI ELEMENTI

količina	vrednost
10	33 ohm 1/8 W
2	820 ohm 1/8 W
7	4.7 Kohm 1/8 W
8	10 K 1/4 W
1	1.2 K 1/4 W
3	220 ohm 1/8 W
1	220 ohm 1/4 W
1	330 ohm 1/8 W
2	1.0 K 1/8 W
1	100 K 1/8 W
1	75 ohm 1/4 W
1	1.5 K 1/8 W
1	3.9 K 1/8 W
1	4.3 K 1/8 W
2	68 K 1/8 W
2	7-mestni uporovni stavek (8 pinski) nožica 1 je skupna, 1/8 W
1	3 kom 1/8 W
1	2.2 kom 1/8 W
1	75 kom 1/8 W

KONDENZATORJI

količina	vrednost
104	10 – 100 nF diskovni ali večslojni 16V
1	10 nF keramika
3	33 pF keramika
1	47 pF keramika
1	3.3 nF keramika
8	2.2 uF 20 V tantal
2	47 uF 10 V elektrolit
1	1.0 uF 10 V elektrolit
2	100 pF keramika
1	4.7 nF
1	180 pF

KREMENCEVI KRISTALI

količina	vrednost
1	13.9776 Mhz ali 14 Mhz
1	20 Mhz (2.5 in 5 Mhz verzija)
1	16 Mhz (4 Mhz verzija)
1	5.0688 Mhz

PODNOŽJA IN KONEKTORJI

količina	vrednost
3	26-polni konektor
1	50-polni konektor
44 (41+3)	14-mestno podnožje
55 (50+5)	16-mestno podnožje
5	18-mestno podnožje
3	20-mestno podnožje
5 (4+1)	24-mestno podnožje
5 (2+3)	40-mestno podnožje
1	28-mestno podnožje
1	8-mestna močnostna vrstična sponka
150	povezovalnih enovrstičnih trnov, zalitih v plastiko

Stevilo za znakom + v oklepaju pomeni število profesionalnih podnožij.

POPIS UPOROVNIH ELEMENTOV PO POZICIJAH

pozicija	vrednost
R-1	820 ohmov
R-2	820 ohmov
R-3	75K (vodoravna sinhr.)
R-4	68K (navpična sinhr.)
R-5	68K (vodoravna zakasnitev)
R-6	33 ohmov
R-7	33 ohmov
R-8	33 ohmov
R-9	33 ohmov
R-10	33 ohmov
R-11	33 ohmov
R-12	33 ohmov
R-13	33 ohmov
R-14	4.7K
R-15	4.7K
R-16	4.7K
R-17	4.7K
R-18	4.7K
R-19	33 ohmov
R-20	75 ohmov
R-21	1.5K
R-22	10K
R-25	3.9K
R-26	4.3K
R-27	10K
R-28	10K
R-29	10K
R-30	10K
R-31	10K
R-32	10K
R-33	10K
R-34	10K
R-35	10K

R-36	10K
R-37	1K
R-38	1K
R-39	220 ohmov
R-40	1.2K
R-41	10K
R-42	10K
R-43	10K
R-44	100K
R-45	4.7K
R-46	220 ohmov
R-47	330 ohmov
R-48	10K
R-49	10K
R-50	220 ohmov
R-51	220 ohmov
R-52	4.7K
RT	3.0 K
RX	33 ohmov
RY	2.2 K

POPIS KONDENZATORJEV PO POZICIJAH

pozicija	vrednost
<hr/>	
opomba	
Vsi kondenzatorji, ki niso na spodnjem spisku, so lahko 0.01 do 0.1 uF, 16V ali več.	
C-21	22uF (ali več) 20V
C-22	2.2uF (ali več) 20V
C-23	10 nF
C-24	33 pF
C-37	2.2 uF (ali več) 20V
C-38	2.2 uF (ali več) 20V
C-51	2.2 uF (ali več) 20V
C-52	2.2 uF (ali več) 20V
C-53	100 pF (vodoravna sinhronizacija)
C-54	4700 pF (navpična sinhronizacija)
C-67	2.2 uF (ali več) 20V
C-68	2.2 uF (ali več) 20V
C-69	180 pF (vodoravna zakasnitev)
C-106, 107	47 pF
C-110	100 pF
C-112	10 nF
C-113	33 pF
C-114	3.3 nF
C-115	1.0 uF 10V
C-124 do C-139	390 pF
C-140	47 uF 10V
C-141	47 uF 10V
C-142	33 pF

Za združen slikovni signal izberemo naslednje vrednosti:

R-3	68 K
R-4	100 K
R-5	39 K
C-53	180 pF
C-54	4700 pF
C-69	470 pF

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1

```

;*****
;*
;* MICRO SLOVENIJA MONITOR ROM - NON RELOCATABLE VER. *
;*
;*****
;

0000'          ASEG
F000           ROM    EQU    0F000H      ;START OF 2K ROM
FF00           RAM    EQU    0FF00H      ;START OF 256 BYTE RAM
3000           CRTMEM EQU    3000H      ;BASE OF 4K CRT MEMORY
;
;

C             ORG    ROM
C             INCLUDE INIT.MAC
C
;*****
;*
;* COLD START INITIALIZATION ROUTINE FOR          *
;* CONFIGURING THE SYSTEM AFTER A POWER-ON          *
;* OR PUSHBUTTON RESET.                            *
;*
;*****
;

C
C
C
C
;      -- MONITOR ENTRY POINT TABLE --
C
C
F000  C3 F02A   C COLD:  JP    INIT      ;MONITOR COLD ENTRY POINT
F003  C3 F12B   C WARM:  JP    PROMPT   ;MONITOR WARM ENTRY POINT
F006  C3 F431   C CONST: JP    KBDST    ;CONSOLE STATUS VECTOR
F009  C3 F439   C CONIN: JP    KBDIN    ;CONSOLE INPUT VECTOR
F00C  C3 F520   C CONOUT: JP   CRTOUT   ;CONSOLE OUTPUT VECTOR
F00F  C3 F520   C           JP    CRTOUT   ;CRT OUTPUT VECTOR
F012  C3 F4E8   C           JP    SIOST    ;SIO CHANNEL B STATUS VECTOR
F015  C3 F4F0   C           JP    SIOIN    ;SIO CHANNEL B INPUT VECTOR
F018  C3 F4FE   C           JP    SIOOUT   ;SIO CHANNEL B OUTPUT VECTOR
F01B  C3 F6B3   C           JP    SELECT   ;DISK DRIVE SELECT
F01E  C3 F6EB   C           JP    HOME    ;HOME R/W HEAD
F021  C3 F6FD   C           JP    SEEK    ;SEEK TO TRACK
F024  C3 F72C   C           JP    READ    ;READ SECTOR
F027  C3 F721   C           JP    WRITE   ;WRITE SECTOR
;
C
C
C
C
;      DO A SHORT POST-RESET TIME DELAY. ALSO INITIALIZES THE
;      STACK POINTER AND FILLS THE MONITOR SCRATCH RAM WITH ZEROS.
C
C
F02A  F3        C INIT:  DI
F02B  21 FF00   C LD     HL,RAM      ;POINT TO START OF MONITOR RAM
F02E  36 00     C INIT1: LD    (HL),0    ;FILL 256 BYTE SPACE WITH ZEROS
F030  F9        C LD     SP,HL      ;DO SOMETHING USEFUL TO ADD DELAY
F031  2C        C INC    L
F032  20 FA     C JR     NZ,INIT1   ;LOOP TAKES ABOUT 4 MILLISECONDS
;
C
C
;      INITIALIZE THE Z-80 FOR INTERRUPT MODE #2
C
F034  7C        C LD     A,B

```

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-1

F035	ED 47	C	LD	I,A	;LOAD I REG WITH MSB OF VECTOR TABLE
F037	ED 5E	C	IM	2	; AND SELECT INTERRUPT MODE 2
		C	;		
F039	CD F5EC	C	CALL	CLRSCN	;FILL THE CRT MEMORY WITH BLANKS
		C	;		
		C	;	STORE ANY NON-ZERO VALUES FOR VARIABLES IN MEMORY	
		C	;		
F03C	21 F0D3	C	LD	HL,INTAB	;POINT TO DEFAULT VARIABLE TABLE
F03F	06 00	C	INIT2:	LD	B,0
F041	4E	C	LD	C,(HL)	;BC=DATA BLOCK BYTECOUNT
F042	23	C	INC	HL	
F043	5E	C	LD	E,(HL)	;DE=DESTINATION FOR DATA
F044	23	C	INC	HL	
F045	56	C	LD	D,(HL)	
F046	23	C	INC	HL	
F047	ED B0	C	LDIR		;COPY DATA @ HL TO VARIABLES @ DE
F049	CB 7E	C	BIT	7,(BL)	
F04B	28 F2	C	JR	Z,INIT2	;LOOP AGAIN IF NOT AT END OF TABLE
		C	;		
		C	;	INITIALIZE THE PROGRAMMABLE I/O DEVICES	
		C	;		
F04D	23	C	INC	HL	;POINT TO I/O INIT DATA TABLE
F04E	46	C	INIT3:	LD	B,(HL)
F04F	23	C	INC	HL	;B=INIT LOOP BYTECOUNT
F050	4E	C	LD	C,(HL)	;C=DEVICE CONTROL PORT#
F051	23	C	INC	HL	
F052	ED B3	C	OTIR		;SEND DATA @ HL TO PORT @ C
F054	CB 7E	C	BIT	7,(BL)	;TEST FOR TABLE END MARKER
F056	28 F6	C	JR	Z,INIT3	;LOOP AGAIN IF NOT AT END
		C	;		
		C	;	DETERMINE IF CONSOLE I/O CONFIGURATION WILL BE FOR THE	
		C	;	ON-BOARD CRT AND KEYBOARD OR AN EXTERNAL SERIAL TERMINAL.	
		C	;		
F058	ED 78	C	IN	A,(C)	;TEST SIO READ REGISTER 2 TO DETERMINE
F05A	FE 06	C	CP	00000110B	; IF THE SIO IS INSTALLED IN THE BOARD
F05C	20 12	C	JR	NZ,PARALL	;SKIP CONFIGURATION TEST IF NO SIO
F05E	DB 1E	C	IN	A,(KBDDAT)	;MAKE SURE KBD PIO 'READY' IS RESET
F060	06 10	C	LD	B,00010000B	;B=RESET SIO EXTERNAL STATUS COMMAND
F062	ED 41	C	DECIDE:	OUT (C),B	;TEST FOR ARRIVAL OF A SERIAL
F064	ED 78	C	IN	A,(C)	; INPUT CHARACTER START BIT
F066	CB 67	C	BIT	4,A	
F068	20 0E	C	JR	NZ,BAUD	;EXIT LOOP IF START BIT DETECTED
F06A	DB 1C	C	IN	A,(BITDAT)	
F06C	CB 5F	C	BIT	3,A	;TEST FOR DATA READY STROBE FROM
F06E	20 F2	C	JR	NZ,DECIDE	; PARALLEL KBD AND LOOP IF INACTIVE
F070	DB 1E	C	PARALL:	IN A,(KBDDAT)	;DISCARD FIRST KEYBOARD CHARACTER
F072	3E 83	C	LD	A,10000011B	
F074	D3 1F	C	OUT	(KBDCTL),A	;ENABLE INTERRUPTS FROM KBD PIO
F076	18 2D	C	JR	SIGNON	;GO SIGNON WITH BULIT-IN CONSOLE I/O
		C	;		
		C	;	AUTOMATIC BAUD RATE SETTING ROUTINE FOR SIO	
		C	;		
F078	AF	C	BAUD:	XOR A	
F079	ED 41	C	BAUD1:	OUT (C),B	
F07B	ED 50	C	IN	D,(C)	;READ SIO STATUS REGISTER

```

F07D CB 62 C BIT 4,D ;TEST THE SYNC/HUNT BIT
F07F 28 F8 C JR Z,BAUD1 ;LOOP UNTIL IT CHANGES STATE
F081 3C C BAUD2: INC A
F082 ED 41 C OUT (C),B ;RESET REGISTER #0 FLAGS AGAIN
F084 ED 50 C IN D,(C) ; AND LOOP TIMING THE SYNC/HUNT BIT
F086 CB 62 C BIT 4,D
F088 20 F7 C JR NZ,BAUD2 ;REPEAT UNTIL BIT CHANGES AGAIN
F08A 21 F0CA C LD HL,RATES-1
F08D 23 C BAUD3: INC HL ;INDEX INTO BAUD RATE TABLE
F08E 17 C RLA ;USING COUNT DERIVED IN A
F08F 30 FC C JR NC,BAUD3
F091 7E C LD A,(HL) ;GET BAUD RATE CONTROL BYTE FROM
F092 D3 0C C OUT (BAUDB),A ; TABLE AND OUTPUT TO COM-8116 TIMER
F094 CD F4F0 C CALL SIOIN ;DISARD FIRST SERIAL INPUT CHARACTER
F097 3E 01 C LD A,1
F099 D3 07 C OUT (SIOCDB),A ;RE-PROGRAM SIO B TO GENERATE
F09B 3E 1C C LD A,00011100B ; INTERRUPTS ON RECIEVED DATA,
F09D D3 07 C OUT (SIOCDB),A ; PARITY DOES NOT AFFECT VECTOR
F09F 21 F4FE C LD HL,SIOOUT
F0A2 22 F00D C LD (CONOUT+1),BL ;RE-DIRECT CONSOLE OUTPUT TO SIO
C ;
C ; PRINT SIGNON MESSAGE
C ;
F0A5 FB C SIGNON: EI
F0A6 CD F3EC C CALL PNEXT
F0A9 0D 0A C DEFB CR,LF
F0AB 3C 2E 2E 2E C DEFM '<... MIKRO SLOVENIJA ....>'
F0AF 20 4D 49 4B C
F0B3 52 4F 20 53 C
F0B7 4C 4F 56 45 C
F0BB 4E 49 4A 41 C
F0BF 20 2E 2E 2E C
F0C3 2E 3E C
F0C5 0D 0A C DEFB CR,LF
F0C7 04 C DEFB EOT
F0C8 C3 F003 C JP WARM ;GO ENTER MONITOR
C ;
C ;
C ;
C ; BAUD RATE CONSTANTS FOR COM 8116 BAUD RATE GENERATOR
C ;
F0CB 05 C RATES: DEFB 0101B ; 300 BAUD
F0CC 06 C DEFB 0110B ; 600 BAUD
F0CD 07 C DEFB 0111B ; 1200 BAUD
F0CE 0A C DEFB 1010B ; 2400 BAUD
F0CF 0C C DEFB 1100B ; 4800 BAUD
F0D0 0E C DEFB 1110B ; 9600 BAUD
F0D1 0F C DEFB 1111B ; 19200 BAUD
F0D2 0F C DEFB 1111B ; 19200 BAUD
C ;
C ;
F0D3 C INTAB EQU $ ;INITIALIZATION DATA TABLES
C ;
C ;
C ; INITIALIZE THE Z-80 'I' REGISTER INTERRUPT VECTOR TABLE
C ;

```


MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-3

```

F0D3 02 C DEFB 2
F0D4 FF1A C DEFW SYSVEC+2
F0D6 F48C C DEFW KEYSRV ;PARALLEL KEYBOARD INTERRUPT VECTOR
C
F0D8 02 C DEFB 2
F0D9 FF16 C DEFW CTCVEC+6
F0DB F49F C DEFW TIMER ;ONE SECOND TIMER INTERRUPT VECTOR
C
F0DD 04 C DEFB 4
F0DE FF04 C DEFW SIOVEC+4
F0E0 F4AF C DEFW SIOINT ;SIO RECIEVE INTERRUPT VECTOR
F0E2 F4CF C DEFW SIOERR ;SIO PARITY, OVERRUN & FRAMING ERROR
C ;
C ; INITIALIZE DISK I/O DRIVER VARIABLES
C ;
F0E4 08 C DEFB 8
F0E5 FF65 C DEFW UNIT
F0E7 FF C DEFB 255 ;FLAG ALL DRIVES AS DE-SELECTED
F0E8 FF FF FF FF C DEFB 255,255,255,255 ;CLEAR HEAD POSITION TABLE
F0EC 00 C DEFB 0000000B ;SELECT FASTEST SEEK SPEED
F0ED 80 C DEFB 128 ;SELECT 128 BYTE SECTOR LENGTH
F0EE 1E C DEFB 30 ;SET MOTOR TURN-OFF TIMER
C ;
C ; INITIALIZE THE CRT DISPLAY CURSOR
C ;
F0EF 02 C DEFB 2
F0F0 FF75 C DEFW CHRSAV
F0F2 20 C DEFB ''
F0F3 5F C DEFB '_' ;USE NON-BLINKING UNDERSCORE
C ;
C ; SET DEFAULT 'SOFTWARE' INTERRUPT VECTORS
C ;
F0F4 06 C DEFB 6
F0F5 FF57 C DEFW TIKVEC
F0F7 F480 C DEFW DSKTMR ;POINT 'TIKVEC' TO DISK MOTOR TIMER
F0F9 F444 C DEFW STASH ;POINT 'PINVEC' TO FIFO INPUT ROUTINE
F0FB F444 C DEFW STASH ;POINT 'SINVEC' TO FIFO INPUT ROUTINE
C ;
C ; SET FREE MEMORY POINTER
C ;
F0FD 02 C DEFB 2
F0FE FF7A C DEFW FREPTR
F100 F7E8 C DEFW ROMEND ;POINT TO FIRST LOCATION AFTER MONITOR
C ;
C ;
F102 FF C DEFB -1 ;END OF VARIABLE INIT TABLE
C ;
C ;
C ;
0000 C BAUDA EQU 00H ;CHANNEL A BAUD RATE GENERATOR
0004 C SIO EQU 04H ;DUAL SERIAL I/O
0008 C GENPIO EQU 08H ;GENERAL PURPOSE PARALLEL I/O
000C C BAUDB EQU 0CH ;CHANNEL B BAUD RATE GENERATOR
0010 C WD1771 EQU 10H ;WESTERN DIGITAL DISK CONTROLLER
0014 C SCROLL EQU 14H ;CRT SCROLL MEMORY SCROLL REGISTER
0018 C CTC EQU 18H ;QUAD COUNTER/TIMER CIRCUIT

```

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-4

```

001C      C   SYSPIO EQU    1CH      ;SYSTEM PARALLEL I/O
          C   ;
          C   ;      INITIALIZE SYSTEM PIO FOR USE AS BANK-SWITCH,
          C   ;      DISK DRIVE SELECT AND PARALLEL KEYBOARD INPUT
          C   ;
001C      C   BITDAT EQU    SYSPIO+0
001D      C   BITCTL  EQU    SYSPIO+1
001E      C   KBDDAT EQU    SYSPIO+2
001F      C   KBDCTL EQU    SYSPIO+3
          C   ;
F103      03 1D  C   DEFB    3,BITCTL
F105      CF     C   DEFB    11001111B ;PUT SYSTEM PIO IN BIT MODE
F106      18     C   DEFB    00001000B ;MAKE BIT 3 BE INPUT
F107      40     C   DEFB    01000000B ;DISABLE INTERRUPTS
          C   ;
F108      01 1C  C   DEFB    1,BITDAT
F10A      00     C   DEFB    00000000B ;DE-SELECT ROMS, ENABLE DRIVE 0
          C   ;-ENMF=0, -DDEN=0, DSKAC=1,
          C   ;SIDE SEL=1
          C   ;
F10B      02 1F  C   DEFB    2,KBDCTL
F10D      4F     C   DEFB    01001111B ;PUT KEYBOARD PORT IN INPUT MODE
F10E      1A     C   DEFB    SYSVEC+2 ;LOAD KEYBOARD INTERRUPT VECTOR
          C   ;
          C   ;
          C   ;      INITIALIZE CHANNELS 2 AND 3 OF THE CTC
          C   ;      TO GENERATE ONE SECOND INTERRUPTS FROM CTC3
          C   ;
0018      C   CTC0   EQU    CTC+0      ;CTC CHANNEL 0 PORT#
0019      C   CTC1   EQU    CTC+1      ;CTC CHANNEL 1
001A      C   CTC2   EQU    CTC+2      ;CTC CHANNEL 2
001B      C   CTC3   EQU    CTC+3      ;CTC CHANNEL 3
          C   ;
F10F      01 18  C   DEFB    1,CTC0
F111      10     C   DEFB    CTCVEC ;BASE INTERRUPT VECTOR FOR CTC
          C   ;
F112      02 1A  C   DEFB    2,CTC2
F114      27     C   DEFB    00100111B ;PUT CTC2 IN TIMER MODE
F115      69     C   DEFB    105      ;CTC2 PERIOD=105*256*400 NANoseconds
          C   ;
F116      02 1B  C   DEFB    2,CTC3
F118      C7     C   DEFB    11000111B ;PUT CTC3 IN COUNTER MODE
F119      5D     C   DEFB    93       ;CTC3 PERIOD=999936 MICROSECONDS
          C   ;
          C   ;
          C   ;      INITIALIZE SIO CHANNEL B FOR ASYNCHRONOUS SERIAL
          C   ;      INTERFACE TO PRINTER OR TERMINAL
          C   ;
0004      C   SIODPA EQU    SIO+0      ;SIO DATA PORT A
0005      C   SIODPB EQU    SIO+1      ;SIO DATA PORT B
0006      C   SIOCRA EQU    SIO+2      ;SIO CONTROL/STATUS PORT A
0007      C   SIOCMB EQU    SIO+3      ;SIO CONTROL/STATUS PORT B
          C   ;
F11A      01 0C  C   DEFB    1,BAUDB
F11C      05     C   DEFB    0101B    ;SET COM 8116 FOR 300 BAUD DEFAULT

```

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-5

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-6

F170	30 B9	C	JR	NC,PROMPT	;GO BACK TO PROMPT IF NO ERRORS
		C			
F172	CD F3EC	C	WHAT:	CALL PNEXT	
F175	20 77 68 61	C		DEFM ' what ?'	
F179	74 20 3F	C			
F17C	07	C		DEFB 'G'-64	;SAY 'what ?' AND BEEP THE BELL
F17D	04	C		DEFB EOT	
F17E	18 AB	C		JR PROMPT	
		C	;		
		C	;		
F180	DD E9	C	CALLX: JP	(IX)	;CALL SUBROUTINE @ IX
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F182	52	C	CMDTAB: DEFB	'R'	
F183	4F	C		DEFB 'O'	
F184	49	C		DEFB 'I'	
F185	47	C		DEFB 'G'	
F186	54	C		DEFB 'T'	
F187	46	C		DEFB 'F'	
F188	4D	C		DEFB 'M'	
F189	43	C		DEFB 'C'	
F18A	42	C		DEFB 'B'	
F18B	44	C		DEFB 'D'	
F18C	53	C		DEFB 'S'	
		C			
F18D	F329	C	DEFW SWITCH		;SWITCH CONSOLE OUTPUT VECTOR
F18F	F205	C	DEFW MEMDMP		;DUMP MEMORY IN HEX/ASCII
F191	F1A3	C	DEFW BOOT		;BOOT UP CP/M
F193	F2E6	C	DEFW BLOCK		;MEMORY BLOCK MOVE
F195	F257	C	DEFW VIEW		;MEMORY EXAMINE/CHANGE
F197	F2D8	C	DEFW FILL		;FILL MEMORY
F199	F28C	C	DEFW TEST		;RAM DIAGNOSTIC
F19B	F281	C	DEFW GOTO		;JUMP TO MEMORY LOCATION
F19D	F2FE	C	DEFW INCMD		;READ FROM INPUT PORT
F19F	F320	C	DEFW OUTCMD		;WRITE TO OUTPUT PORT
F1A1	F1BD	C	DEFW DSKCMD		;DISPLAY DISK SECTOR DATA
		C			
0021		C	CMDSZ EQU	\$-CMDTAB	
		C	;		
		C	;		
		C	*****		
		C	;		*
		C	;		*
		C	MONITOR COMMAND ACTION ROUTINES PACKAGE		*
		C	;		*
		C	*****		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	-- DISK BOOT LOADER COMMAND --		
		C	;		
		C	;		
		C	BOOT LOADER READS 128 BYTES FROM TRACK 0 / SECTOR 1		
		C	;		
		C	AND STARTS EXECUTION - LOADING THE CP/M OPERATING SYSTEM		
		C	;		

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-7

```

F1A3 0E 00 C BOOT: LD C,0      ;SELECT DRIVE 0 FOR BOOT LOAD
F1A5 CD F6B3 C CALL SELECT
F1A8 20 3D C JR NZ,DSKERR
F1AA CD F6EB C CALL HOME    ;HOME HEAD TO TRACK 0
F1AD 20 38 C JR NZ,DSKERR ;ERROR IF NOT READY OR AT TRO
F1AF 21 0080 C LD HL,0080H ;POINT TO CP/M READ BUFFER
F1B2 0E 01 C LD C,1      ;SELECT SECTOR 1
F1B4 CD F72C C CALL READ   ;READ TRACK 0/ SECTOR 1
F1B7 20 2E C JR NZ,DSKERR
F1B9 F1 C POP AF      ;CLEAN UP STACK
F1BA C3 0080 C JP 0080H  ;GO EXECUTE LOADER
C ;
C ;
C ;-- DISK SECTOR READ COMMAND --
C ;
F1BD FE 03 C DSKCMD: CP 3      ;CHECK PARAMETER COUNT
F1BF 37 C SCF
F1C0 C0 C RET NZ
F1C1 4D C LD C,L      ;USE FIRST ARG AS UNIT#
F1C2 CD F6B3 C CALL SELECT
F1C5 20 20 C JR NZ,DSKERR
F1C7 21 FF7E C LD HL,PARAM2
F1CA 4E C LD C,(HL)    ;USE SECOND ARG AS TRACK#
F1CB CD F6FD C CALL SEEK
F1CE 20 17 C JR NZ,DSKERR
F1D0 21 FF80 C LD HL,PARAM3
F1D3 4E C LD C,(HL)    ;USE THIRD ARG AS SECTOR#
F1D4 21 0080 C LD HL,0080H
F1D7 CD F72C C CALL READ
F1DA CB C7 C SET 0,A      ;MARK ERROR BYTE AS DUE TO READ
F1DC 20 09 C JR NZ,DSKERR
F1DE 21 0080 C LD HL,0080H
F1E1 11 0008 C LD DE,8
F1E4 C3 F227 C JP DUMP    ;DUMP DISK READ BUFFER AND RETURN
C ;
C ;
F1E7 4F C DSKERR: LD C,A      ;SAVE 1771 STATUS
F1E8 CD F3EC C CALL PNEXT
F1EB 64 69 73 6B C DEFN 'disk error'
F1EF 20 65 72 72 C
F1F3 6F 72 20 C
F1F6 04 C DEFB EOT
F1F7 06 08 C LD B,8      ;PRINT 1771 ERROR BYTE IN BINARY
F1F9 AF C DSKR2: XOR A
F1FA CB 11 C RL C
F1FC CE 30 C ADC A,'0'    ;TRANSFORM A INTO ASCII '1' OR '0'
F1FE CD F415 C CALL OUTPUT
F201 10 F6 C DJNZ DSKR2  ;REPEAT FOR 8 BITS
F203 B7 C OR A
F204 C9 C RET
C ;
C ;
C ;
C ;-- MEMORY DUMP COMMAND --
C ;
F205 3D C MEMDMP: DEC A      ;CHECK PARAMETER COUNT

```


MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-8

F206	28 06	C	JR	Z,MDMP2
F208	3D	C	DEC	A
F209	28 08	C	JR	Z,MDMP3
F20B	2A FF86	C	MDMP1:	LD HL,(LAST)
F20E	11 0010	C	MDMP2:	LD DE,16
F211	18 0D	C	JR	MDMP3B
		C		
F213	EB	C	MDMP3:	EX DE,HL
F214	ED 52	C	SBC	HL,DE
F216	06 04	C	LD	B,4
F218	CB 3C	C	MDMP3A:	SRL H
F21A	CB 1D	C	RR	L
F21C	10 FA	C	DJNZ	MDMP3A
F21E	23	C	INC	HL
F21F	EB	C	EX	DE,HL
F220	CD F227	C	MDMP3B:	CALL DUMP
F223	22 FF86	C	LD	(LAST),HL
F226	C9	C	RET	
		C		
		C		
F227	E5	C	DUMP:	PUSH HL
F228	CD F3CD	C		CALL PUT4HS
F22B	CD F402	C		CALL SPACE
F22E	06 10	C	LD	B,16
F230	7E	C	DUMP2:	LD A,(HL)
F231	23	C	INC	HL
F232	CD F3D2	C	CALL	PUT2HS
F235	10 F9	C	DJNZ	DUMP2
F237	E1	C	POP	HL
F238	06 10	C	LD	B,16
F23A	7E	C	DUMP3:	LD A,(HL)
F23B	23	C	INC	HL
F23C	CB BF	C	RES	7,A
F23E	FE 20	C	CP	20H
F240	38 04	C	JR	C,DUMP4
F242	FE 7F	C	CP	7FH
F244	38 02	C	JR	C,DUMP5
F246	3E 2E	C	DUMP4:	LD A,'.'
F248	CD F415	C	DUMP5:	CALL OUTPUT
F24B	10 ED	C	DJNZ	DUMP3
F24D	CD F3FC	C	CALL	CRLFS
F250	C0	C	RET	NZ
F251	1B	C	DEC	DE
F252	7A	C	LD	A,D
F253	B3	C	OR	E
F254	20 D1	C	JR	NZ,DUMP
F256	C9	C	RET	
		C		
		C		
		C		
		C		
		C		-- MEMORY EXAMINE COMMAND --
		C		
F257	CD F2CE	C	VIEW:	CALL MDATA
F25A	CD F407	C		CALL ECHO
F25D	FE 0D	C	CP	CR

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-9

F25F	28 1B	C	JR	Z,VIEW4
F261	FE 2D	C	CP	'-'
F263	28 19	C	JR	Z,VIEW5
F265	CD F3BD	C	VIEW2:	CALL ASCHEX
F268	3F	C	CCF	
F269	D0	C	RET	NC
F26A	07	C	RLCA	
F26B	07	C	RLCA	
F26C	07	C	RLCA	
F26D	07	C	RLCA	
F26E	4F	C	LD	C,A
F26F	CD F407	C	CALL	ECHO
F272	CD F3BD	C	CALL	ASCHEX
F275	3F	C	CCF	
F276	D0	C	RET	NC
F277	B1	C	OR	C
F278	77	C	VIEW3:	LD (HL),A
F279	CD F2B9	C	CALL	CHECK
F27C	23	C	VIEW4:	INC HL
F27D	23	C	INC	HL
F27E	2B	C	VIEW5:	DEC HL
F27F	18 D6	C	JR	VIEW
		C	;	
		C	;	
		C	;	
		C	;	-- JUMP TO MEMORY LOCATION COMMAND --
		C	;	
F281	3D	C	GOTO:	DEC A ;CHECK PARAMETER COUNT
F282	37	C	SCF	
F283	C0	C	RET	NZ
F284	E5	C	PUSH	HL
F285	DD E1	C	POP	IX
F287	CD F180	C	CALL	CALLX ;CALL ADDRESS PASSED IN HL
F28A	B7	C	OR	A
F28B	C9	C	RET	;RETURN IF WE GET BACK AGAIN
		C	;	
		C	;	
		C	;	
		C	;	-- MEMORY READ/WRITE DIAGNOSTIC COMMAND --
		C	;	
F28C	FE 02	C	TEST:	CP 2 ;CHECK PARAMETER COUNT
F28E	37	C	SCF	
F28F	C0	C	RET	NZ
F290	13	C	INC	DE
F291	5A	C	LD	E,D ;GET ENDING PAGE ADDRESS INTO E
F292	54	C	LD	D,H ;GET STARTING PAGE ADDRESS INTO D
F293	06 00	C	LD	B,0 ;INITIALIZE PASS COUNTER
F295	62	C	TEST1:	LD H,D ;POINT HL TO START OF BLOCK
F296	2E 00	C	LD	L,0
F298	7D	C	TEST2:	LD A,L
F299	AC	C	XOR	H ;GENERATE TEST BYTE
F29A	A8	C	XOR	B
F29B	77	C	LD	(HL),A ;STORE BYTE IN RAM
F29C	23	C	INC	HL
F29D	7C	C	LD	A,H
F29E	BB	C	CP	E ;CHECK FOR END OF TEST BLOCK

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-10

F29F	20 F7	C	JR	NZ,TEST2	
		C	;		NOW READ BACK EACH BYTE & COMPARE
F2A1	62	C	LD	H,D	
F2A2	2E 00	C	LD	L,0	;POINT HL BACK TO START
F2A4	7D	C	TEST3:	LD A,L	
F2A5	AC	C	XOR	H	;RE-GENERATE TEST BYTE DATA
F2A6	A8	C	XOR	B	
F2A7	CD F2B9	C	CALL	CHECK	;VERIFY MEMORY DATA STILL GOOD
F2AA	C0	C	RET	NZ	;EXIT IF ESCAPE REQUEST IS INDICATED
F2AB	23	C	INC	HL	; ELSE GO ON TO NEXT BYTE
F2AC	7C	C	LD	A,B	
F2AD	BB	C	CP	E	;CHECK FOR END OF BLOCK
F2AE	20 F4	C	JR	NZ,TEST3	
F2B0	04	C	INC	B	;BUMP PASS COUNT
F2B1	3E 2B	C	LD	A,'+'	
F2B3	CD F415	C	CALL	OUTPUT	;PRINT '+' AND ALLOW FOR EXIT
F2B6	28 DD	C	JR	Z,TEST1	;DO ANOTHER PASS IF NO ESCAPE
F2B8	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F2B9	BE	C	CHECK:	CP (BL)	
F2BA	C8	C	RET	Z	;RETURN IF (BL)=A
F2BB	F5	C	PUSH	AF	
F2BC	CD F2CE	C	CALL	MDATA	;PRINT WHAT WAS ACTUALLY READ
F2BF	CD F3EC	C	CALL	PNEXT	
F2C2	73 68 6F 75	C	DEFM	'should='	
F2C6	6C 64 3D	C			
F2C9	04	C	DEFB	EOT	
F2CA	F1	C	POP	AF	
F2CB	C3 F3D2	C	JP	PUT2HS	;PRINT WHAT SHOULD HAVE BEEN READ
		C	;		
		C	;		
F2CE	CD F3FC	C	MDATA:	CALL CRLFS	
F2D1	CD F3CD	C		CALL PUT4HS	
F2D4	7E	C	LD	A,(BL)	
F2D5	C3 F3D2	C	JP	PUT2HS	
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	-- FILL MEMORY WITH CONSTANT COMMAND --		
		C	;		
F2D8	FE 03	C	FILL:	CP 3	;CHECK IF PARAMETER COUNT=3
F2DA	37	C	SCF		
F2DB	C0	C	RET	NZ	
F2DC	71	C	FILL1:	LD (BL),C	
F2DD	E5	C	PUSH	HL	
F2DE	B7	C	OR	A	
F2DF	ED 52	C	SBC	HL,DE	;COMPARE HL TO END ADDRESS IN DE
F2E1	E1	C	POP	HL	
F2E2	23	C	INC	HL	;ADVANCE POINTER AFTER COMPARISON
F2E3	38 F7	C	JR	C,FILL1	
F2E5	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
		C	;		

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-11

```

C   ;
C   ;      -- MEMORY BLOCK MOVE COMMAND --
C   ;
F2E6  FE 03  C   BLOCK: CP    3          ;CHECK IF PARAMETER COUNT=3
F2E8  37     C   SCF
F2E9  C0     C   RET    NZ
F2EA  CD F2F3  C   CALL   BLOCAD
F2ED  79     C   LD     A,C
F2EE  B0     C   OR     B
F2EF  C8     C   RET    Z           ;EXIT NOW IF BC=0
F2F0  ED B0  C   LDIR
F2F2  C9     C   RET
C   ;
C   ;
C   ;
F2F3  EB     C   BLOCAD: EX   DE,HL
F2F4  B7     C   OR    A           ;CLEAR CARRY
F2F5  ED 52  C   SBC   HL,DE      ;GET DIFFRENCE BETWEEN
F2F7  EB     C   EX    DE,HL      ;HL & DE FOR BYTCOUNT
F2F8  D5     C   PUSH  DE
F2F9  C5     C   PUSH  BC
F2FA  D1     C   POP   DE      ;GET OLD BC INTO DE
F2FB  C1     C   POP   BC
F2FC  03     C   INC   BC      ;GET COUNT+1 INTO BC
F2FD  C9     C   RET
C   ;
C   ;
C   ;
C   ;
C   ;
C   ;
C   ;
C   ;
-- READ FROM INPUT PORT COMMAND --
C   ;
F2FE  3D     C   INCMD: DEC   A          ;CHECK IF PARAMETER COUNT=1
F2FF  37     C   SCF
F300  C0     C   RET    NZ
F301  4D     C   LD    C,L      ;POINT C TO INPUT PORT
F302  CD F3FC  C   IN1:  CALL   CRLFS
F305  79     C   LD    A,C
F306  CD F3D2  C   CALL   PUT2HS
F309  ED 78  C   IN    A,(C)
F30B  CD F3D2  C   CALL   PUT2HS
F30E  CD F407  C   CALL   ECHO
F311  FE 0D  C   CP    CR
F313  28 06  C   JR    Z,IN2
F315  FE 2D  C   CP    '-'
F317  28 04  C   JR    Z,IN3
F319  B7     C   OR    A
F31A  C9     C   RET
C   ;
F31B  0C     C   IN2:  INC   C
F31C  0C     C   INC   C
F31D  0D     C   IN3:  DEC   C
F31E  18 E2  C   JR    IN1
C   ;
C   ;
C   ;
C   ;
-- WRITE TO OUTPUT PORT COMMAND --

```

```

C   ;
F320 FE 02 C   OUTCMD: CP    2      ;CHECK IF PARAMETER COUNT=2
F322 37     C   SCF
F323 C0     C   RET    NZ
F324 4D     C   LD     C,L      ;POINT C TO OUTPUT PORT
F325 ED 59 C   OUT   (C),E    ;OUTPUT DATA PASSED IN E
F327 B7     C   OR     A
F328 C9     C   RET

C   ;
C   ;
C   ;      -- SWITCH CONSOLE OUTPUT DEVICE COMMAND --
C   ;

F329 21 FF85 C   SWITCH: LD    HL,COFLAG
F32C 34     C   INC   (HL)      ;TOGGLE CONSOLE OUTPUT TYPE FLAG
F32D CB 46 C   BIT    0,(BL)
F32E 21 F4FE C   LD     HL,SIOOUT
F332 28 03 C   JR    Z,SWIT2 ;JUMP IF ZERO TO ONE TRANSITION
F334 21 F520 C   LD     HL,CRTOUT
F337 22 F00D C   SWIT2: LD   (CONOUT+1),HL ;STORE NEW CONSOLE OUTPUT ADDRESS
F33A C9     C   RET

C   ;
C   ;
C   ;*****
C   ;*
C   ;*      CONSOLE I/O PACKAGE AND UTILITY ROUTINES      *
C   ;*
C   ;*****
C   ;
C   ;
C   ;
C   ;

F33B 41     C   GETLIN: LD    B,C      ;SAVE MAX LINE LENGTH PARAMETER IN B
F33C CD F407 C   GLIN1: CALL  ECHO    ;GET A CHARACTER FROM THE CONSOLE
F33F FE 0D C   CP     CR      ;CHECK FOR CARRIAGE RETURN
F341 28 0E C   JR    Z,GLIN2
F343 FE 08 C   CP     'H'-64    ;CHECK FOR CTL-H BACKSPACE
F345 28 0C C   JR    Z,GLIN4
F347 FE 20 C   CP     ''
F349 D8     C   RET   C      ;OTHER CONTROL CHARACTERS ARE ILLEGAL
F34A 77     C   LD    (HL),A
F34B 23     C   INC   HL      ;STORE CHARACTER IN BUFFER
F34C 0D     C   DEC   C
F34D 20 ED C   JR    NZ,GLIN1 ;GET ANOTHER IF THERE'S MORE ROOM
F34F 37     C   SCF
F350 C9     C   RET
C   ;RETURN WITH CARRY=1 IF TOO
C   ;MANY CHARACTERS ARE ENTERED
F351 77     C   GLIN2: LD    (HL),A ;PUT CARRIAGE RETURN ON END OF LINE
F352 C9     C   RET
C   ;RETURN WITH CARRY BIT=0

F353 2B     C   GLIN4: DEC   HL      ;DELETE LAST CHARACTER FROM BUFFER
F354 CD F3EC C   CALL  PNEXT
F357 20 08 C   DEFB  ' ', 'H'-64 ;PRINT A SPACE TO OVERWRITE THE
F359 04     C   DEFB  EOT      ;LAST CHARACTER, THEN DO A BACKSPACE
F35A 0C     C   INC   C
F35B 78     C   LD    A,B      ;MAKE SURE YOU'RE NOT TRYING TO
F35C 91     C   SUB   C      ;BACKSPACE PAST THE START OF THE LINE
F35D 30 DD C   JR    NC,GLIN1

```

F35F C9 C RET

C ;

C ;

C ;

F360 ED B1 C SEARCH: CPIR ;SEARCH TABLE @HL FOR MATCH WITH A

F362 C0 C RET NZ ;EXIT NOW IF SEARCH FAILS

F363 09 C ADD HL,BC

F364 09 C ADD HL,BC ;ADD RESIDUE FROM CPIR BYTCOUNT

F365 09 C ADD HL,BC ; TO HL 3 TIMES TO GET POINTER

F366 4E C LD C,(HL) ; TO ADDRESS PART OF TABLE ENTRY

F367 23 C INC HL

F368 46 C LD B,(HL)

F369 C9 C RET ;EXIT WITH Z=1 TO INDICATE MATCH

C ;

C ;

C ;

C ;

F36A 01 0000 C PARAMS: LD BC,0

F36D FD 7E 00 C LD A,(IY+0)

F370 FE 0D C CP CR ;CHECK IF LINE TERMINATES

F372 20 08 C JR NZ,PARA2 ; IMMEDIATELY WITH A RETURN

F374 AF C XOR A

F375 C9 C RET ;RETURN WITH PARAM COUNT=0 IF SO

C ;

F376 0C C PARA1: INC C

F377 0C C INC C

F378 CB 59 C BIT 3,C

F37A 37 C SCF

F37B C0 C RET NZ ;ERROR IF > 4 NUMBERS ENTERED

F37C C5 C PARA2: PUSH BC ;SAVE PARAMETER COUNT

F37D CD F39F C CALL GETHEX ;READ A NUMBER FROM LINE BUFFER

F380 C1 C POP BC

F381 D8 C PARA4: RET C ;ERROR IF RESULT OVER 16 BITS

F382 DD 21 FF7C C LD IX,PARAM1 ;POINT TO PARAMETER STORAGE AREA

F386 DD 09 C ADD IX,BC ;ADD PARAMETER COUNT IN BC

F388 DD 75 00 C LD (IX+0),L

F38B DD 74 01 C LD (IX+1),H ;STORE DATA RETURNED FROM 'GETHEX'

F38E FE 20 C CP ''

F390 28 E4 C JR Z,PARA1 ;GET ANOTHER ITEM IF SPACE

F392 FE 2C C CP ','

F394 28 E0 C JR Z,PARA1 ;GET ANOTHER ITEM IF COMMA

F396 FE 0D C CP CR

F398 37 C SCF ;ELSE CHECK FOR CARRIAGE RETURN

F399 C0 C RET NZ ; AND EXIT WITH CY=1 IF NOT

F39A 79 C PAREN: LD A,C

F39B CB 3F C SRL A ;A=COUNT OF NUMBERS ENTERED

F39D 3C C INC A

F39E C9 C RET

C ;

C ; GETHEX CONVERTS ASCII TO BINARY AND DOES

C ; HIGH LIMIT CHECKS TO LESS THAN 17 BITS.

C ; CARRY SET ON ILLEGAL CONVERSION RESULT

C ; TERMINATING CHARACTER RETURNS IN A.

C ; HL RETURNS WITH 16 BIT BINARY INTEGER

C ;

F39F 21 0000 C GETHEX: LD HL,0

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-14

F3A2	18 0B	C	JR	GNUM3		
		C				
F3A4	06 04	C	GNUM1:	LD	B,4	
F3A6	29	C	GNUM2:	ADD	HL,HL	;MULTIPLY RESULT BY 16
F3A7	D8	C		RET	C	;RETURN IF IT OVERFLOWS 16 BITS
F3A8	10 FC	C		DJNZ	GNUM2	
F3AA	5F	C		LD	E,A	;APPEND NEW LOW ORDER DIGIT
F3AB	16 00	C		LD	D,0	;AND GET RESULT BACK INTO DE
F3AD	19	C		ADD	HL,DE	
F3AE	D8	C		RET	C	;RETURN IF OVERFLOW
F3AF	FD 7E 00	C	GNUM3:	LD	A,(IY+0)	;GET A CHARACTER FROM LINE INPUT
F3B2	FD 23	C		INC	IY	;BUFFER @ IY AND BUMP IY
F3B4	4F	C		LD	C,A	
F3B5	CD F3BD	C		CALL	ASCHEX	;CONVERT ASCII TO NUMERIC
F3B8	30 EA	C		JR	NC,GNUM1	
F3BA	79	C		LD	A,C	
F3BB	B7	C		OR	A	
F3BC	C9	C		RET		
		C	;			
		C	;			
F3BD	D6 30	C	ASCHEX:	SUB	'0'	
F3BF	D8	C		RET	C	
F3C0	FE 0A	C		CP	10	
F3C2	3F	C		CCF		
F3C3	D0	C		RET	NC	
F3C4	D6 07	C		SUB	7	
F3C6	FE 0A	C		CP	10	
F3C8	D8	C		RET	C	
F3C9	FE 10	C		CP	16	
F3CB	3F	C		CCF		
F3CC	C9	C		RET		
		C	;			
		C	;			
		C	;			
F3CD	7C	C	PUT4HS:	LD	A,H	
F3CE	CD F3D8	C		CALL	PUT2HX	
F3D1	7D	C		LD	A,L	
F3D2	CD F3D8	C	PUT2HS:	CALL	PUT2HX	
F3D5	C3 F402	C		JP	SPACE	
		C	;			
		C	;			
F3D8	F5	C	PUT2HX:	PUSH	AF	
F3D9	1F	C		RRA		
F3DA	1F	C		RRA		
F3DB	1F	C		RRA		
F3DC	1F	C		RRA		
F3DD	CD F3E1	C		CALL	PUTNIB	
F3E0	F1	C		POP	AF	
F3E1	E6 0F	C	PUTNIB:	AND	00001111B	
F3E3	C6 90	C		ADD	A,90H	
F3E5	27	C		DAA		
F3E6	CE 40	C		ADC	A,40H	
F3E8	27	C		DAA		
F3E9	C3 F415	C		JP	OUTPUT	
		C	;			
		C	;			

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-15

```

C ; PMSG PRINTS THE STRING OF ASCII CHARACTERS
C ; POINTED TO BY THE RELATIVE ADDRESS IN DE
C ; UNTIL AN EOT IS ENCOUNTERED IN THE STRING.
C ;
0004 C EOT EQU 04H
000D C CR EQU 0DH
000A C LF EQU 0AH
C ;
F3EC E3 C PNEXT: EX (SP),BL
F3ED CD F3F2 C CALL PMSG
F3F0 E3 C EX (SP),BL
F3F1 C9 C RET
C ;
F3F2 7E C PMSG: LD A,(HL)
F3F3 23 C INC HL
F3F4 FE 04 C CP EOT
F3F6 C8 C RET Z
F3F7 CD F415 C CALL OUTPUT
F3FA 18 F6 C JR PMSG
C ;
C ;
C ; CRLFS OUTPUTS A RETURN-LINEFEED-SPACE
C ; TO THE CONSOLE DEVICE
C ;
F3FC CD F3EC C CRLFS: CALL PNEXT
F3FF OD 0A 04 C DEFB CR,LF,EOT
F402 3E 20 C SPACE: LD A,' '
F404 C3 F415 C JP OUTPUT
C ;
C ;
C ; ECHO INPUTS ONE CHARACTER FROM THE CONSOLE
C ; DEVICE, PRINTS IT ON THE CONSOLE OUTPUT AND
C ; THEN RETURNS IT IN REGISTER A WITH BIT 7 RESET
C ;
C ; OUTPUT PRINTS THE CHARACTER IN REGISTER A ON
C ; THE CONSOLE OUTPUT DEVICE AND THEN DOES A CHECK
C ; FOR CONSOLE INPUT TO FREEZE OR ABORT OUTPUT.
C ;
F407 CD F009 C ECHO: CALL CONIN ;INPUT A CHARACTER AND ECHO IT
F40A F5 C PUSH AF
F40B CD F00C C CALL CONOUT
F40E F1 C POP AF
F40F FE 5B C CP 'Z'+1
F411 D8 C RET C
F412 D6 20 C SUB 32 ;CONVERT UPPER CASE TO LOWER CASE
F414 C9 C RET
C ;
C ;
C ;
F415 CD F00C C OUTPUT: CALL CONOUT
F418 CD F006 C CALL CONST ;SEE IF CONSOLE INPUT IS PENDING
F41B 28 0F C JR Z,OUTP2
F41D CD F009 C CALL CONIN

```

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-16

F420	FE 0D	C	CP	CR	;SEE IF CARRIAGE RETURN WAS TYPED
F422	28 05	C	JR	Z,OUTP1	
F424	CD F009	C	CALL	CONIN	;WAIT FOR ANOTHER INPUT CHARACTER
F427	18 03	C	JR	OUTP2	; THEN RETURN TO CALLING ROUTINE
		C			
F429	32 FF84	C	OUTP1:	LD (ESCFLG),A	;SET ESCAPE FLAG TO NON-ZERO VALUE
F42C	3A FF84	C	OUTP2:	LD A,(ESCFLG)	
F42F	B7	C	OR	A	;RETURN CURRENT STATUS OF ESCAPE
F430	C9	C	RET		; FLAG TO CALLING ROUTINE
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	INCLUDE INTSRV.MAC		
		C	*****	*****	*****
		C	;	*	*
		C	;	*	*
		C	INTERRUPT SERVICE ROUTINES FOR KEYBOARD		*
		C	;	*	*
		C	INPUT AND REAL-TIME CLOCK FUNCTIONS		*
		C	;	*	*
		C	*****	*****	*****
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F431	3A FF30	C	KBDST:	LD A,(FIFCNT)	;GET INPUT FIFO BYTCOUNT
F434	B7	C	OR	A	;TEST IF EQUAL ZERO
F435	C8	C	RET	Z	;EXIT WITH A=0 IF QUEUE IS EMPTY
F436	3E FF	C	LD	A,255	
F438	C9	C	RET		;ELSE SET A=255 TO INDICATE DATA READY
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F439	CD F431	C	KBDIN:	CALL KBDST	
F43C	28 FB	C	JR	Z,KBDIN	;LOOP UNTIL KEYBOARD INPUT READY
F43E	E5	C	PUSH	HL	
F43F	CD F46D	C	CALL	REMOVE	;GET CHARACTER FROM INPUT QUEUE
F442	E1	C	POP	HL	
F443	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F444	21 FF33	C	STASH:	LD HL,LOCK	;POINT TO SHIFT LOCK VARIABLES
F447	BE	C	CP	(HL)	;TEST IF A=SHIFT LOCK CHARACTER
F448	23	C	INC	HL	; THEN POINT TO LOCK FLAG
F449	20 02	C	JR	NZ,STASH2	;JUMP IF NOT THE SHIFT CHARACTER
F44B	34	C	INC	(HL)	; ELSE COMPLIMENT THE SHIFT LOCK
F44C	C9	C	RET		; AND EXIT NOW
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F44D	CB 46	C	STASH2:	BIT 0,(BL)	;TEST THE SHIFT LOCK FLAG
F44F	28 0A	C	JR	Z,STASH3	;JUMP IF SHIFT LOCK NOT SET
F451	FE 40	C	CP	40H	;ELSE CHECK FOR SHIFTABLE CHARACTER
F453	38 06	C	JR	C,STASH3	; AND JUMP IF NOT EQUAL OR GREATER
F455	FE 7F	C	CP	7FH	; THAN 'Q' AND LESS THAN RUBOUT
F457	30 02	C	JR	NC,STASH3	
F459	EE 20	C	XOR	0010000B	;ELSE TOGGLE BIT 5 OF THE CHARACTER

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-17

```

F45B  4F      C     STASH3: LD    C,A
F45C  21 FF30  C     LD    HL,FIFCNT ;BUMP INPUT FIFO CHARACTER COUNT
F45F  7E      C     LD    A,(HL)
F460  3C      C     INC   A
F461  FE 10   C     CP    16
F463  D0      C     RET   NC    ;EXIT NOW IF FIFO IS FULL
F464  77      C     LD    (HL),A ; ELSE INCREMENT FIFO COUNT
F465  21 FF31  C     LD    HL,FIFIN ;POINT HL TO FIFO INPUT OFFSET
F468  CD F474  C     CALL  INDEX
F46B  71      C     LD    (HL),C ;STORE CHARACTER IN FIFO @ HL
F46C  C9      C     RET
C     ;
C     ;
C     ;
C     ;
F46D  21 FF30  C     REMOVE: LD   HL,FIFCNT
F470  35      C     DEC   (HL)
F471  21 FF32  C     LD   HL,FIFOUT ;POINT HL TO FIFO OUTPUT OFFSET
F474  7E      C     INDEX: LD  A,(HL)
F475  3C      C     INC   A
F476  E6 0F   C     AND   00001111B ;INCREMENT FIFO POINTER
F478  77      C     LD   (HL),A ; MODULO 16 AND REPLACE
F479  21 FF20  C     LD   HL,FIFO
F47C  85      C     ADD   A,L   ;INDEX INTO FIFO BY OFFSET IN A
F47D  6F      C     LD   L,A
F47E  7E      C     LD   A,(HL)
F47F  C9      C     RET
C     ;
C     ;
C     ;       SOFTWARE DISK MOTOR TURN-OFF TIMER ROUTINE
C     ;
F480  21 FF6C  C     DSKTMR: LD  HL,MOTOR ;DECREMENT DISK TURN-OFF TIMER
F483  35      C     DEC   (HL)
F484  C0      C     RET   NZ    ;EXIT IF NOT TIMED OUT YET
F485  DB 1C   C     IN    A,(BITDAT)
F487  F6 04   C     OR    00000100B ;DISABLE ALL DRIVE SELECTS AND
F489  D3 1C   C     OUT   (BITDAT),A ; TURN OFF THE SPINDLE MOTORS
F48B  C9      C     RET
C     ;
C     ;
C     ;       -- INTERRUPT SERVICE ROUTINE FOR PARALLEL KEYBOARD --
C     ;
F48C  ED 73 FF35 C     KEYSRV: LD  (SPSAVE),SP ;SAVE USER STACK POINTER AND
F490  31 FF57   C     LD    SP,TMPSTK+32 ; SWITCH TO LOCAL STACK
F493  E5      C     PUSH  HL
F494  D5      C     PUSH  DE
F495  C5      C     PUSH  BC
F496  F5      C     PUSH  AF   ;SAVE MACHINE STATE
F497  DB 1E   C     IN    A,(KBDDAT) ;READ KEYBOARD INPUT PORT
F499  2F      C     CPL
F49A  2A FF59   C     LD    HL,(PINVEC) ;GET KBD INTERRUPT ROUTINE VECTOR
F49D  18 22   C     JR    DSPTCH ; AND JUMP TO DISPATCH POINT
C     ;
C     ;
C     ;
C     ;       -- INTERRUPT SERVICE ROUTINE FOR ONE SECOND TIMER --

```

```

C ;
F49F ED 73 FF35 C TIMER: LD (SPSAVE),SP ;SAVE USER STACK POINTER AND
F4A3 31 FF57 C LD SP,TMPSTK+32 ; SWITCH TO LOCAL STACK
F4A6 E5 C PUSH HL
F4A7 D5 C PUSH DE
F4A8 C5 C PUSH BC
F4A9 F5 C PUSH AF
F4AA 2A FF57 C LD HL,(TIKVEC) ;GET CLOCK INTERRUPT ROUTINE VECTOR
F4AD 18 12 C JR DSPTCH ; AND JUMP TO DISPATCH POINT

C ;
C ;
C ;
C ; -- SERIAL INPUT INTERRUPT SERVICE ROUTINE FOR SIO --
C ;
F4AF ED 73 FF35 C SIOINT: LD (SPSAVE),SP ;SAVE USER STACK POINTER AND
F4B3 31 FF57 C LD SP,TMPSTK+32 ; SWITCH TO LOCAL STACK
F4B6 E5 C PUSH HL
F4B7 D5 C PUSH DE
F4B8 C5 C PUSH BC
F4B9 F5 C PUSH AF ;SAVE MACHINE STATE
F4BA DB 05 C IN A,(SIODPB) ;READ SIO DATA INPUT PORT
F4BC E6 7F C AND 01111111B
F4BE 2A FF5B C LD HL,(SINVEC) ;GET SERIAL INPUT ROUTINE VECTOR
F4C1 CD F4E7 C DSPTCH: CALL CALLHL ;CALL SUBROUTINE ADDRESSED BY H
F4C4 F1 C POP AF
F4C5 C1 C POP BC
F4C6 D1 C POP DE
F4C7 E1 C POP HL
F4C8 ED 7B FF35 C LD SP,(SPSAVE)
F4CC FB C EI ;RE-ENABLE INTERRUPTS AND RETURN
F4CD ED 4D C RETI

C ;
C ;
C ; -- RX ERROR INTERRUPT SERVICE ROUTINE FOR SIO --
C ;
C ; ARRIVE HERE IF RECIEVE INTERRUPT FROM FRAMING, OVERRUN
C ; AND PARITY ERRORS. (PARITY CAN BE DISABLED)
C ;
F4CF ED 73 FF35 C SIOERR: LD (SPSAVE),SP ;SAVE USER STACK POINTER AND
F4D3 31 FF57 C LD SP,TMPSTK+32 ; SWITCH TO LOCAL STACK
F4D6 F5 C PUSH AF
F4D7 CD F4F5 C CALL SIOIN2 ;CLEAR BAD CHARACTER FROM SIO
F4DA 3E 07 C LD A,'G'-64
F4DC CD F515 C CALL SIOXMT ;OUTPUT A CTL-G AS A WARNING
F4DF F1 C POP AF
F4E0 ED 7B FF35 C LD SP,(SPSAVE)
F4E4 FB C EI
F4E5 ED 4D C RETI

C ;
C ;
F4E7 E9 C CALLHL: JP (BL)

C ;
C ;
C ; POLLED MODE I/O ROUTINES FOR SIO CHANNEL B
C ;

```

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-19

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-20

```

F520 E5 C CRTOUT: PUSH HL
F521 D5 C PUSH DE
F522 C5 C PUSH BC
F523 CB BF C RES 7,A
F525 4F C LD C,A
F526 F3 C DI ;KEEP THE WOLVES AWAY FOR A WHILE
F527 ED 73 FF35 C LD (SPSAVE),SP
F52B 31 FF57 C LD SP,TMPSTK+32 ;POINT SP TO TOP OF LOCAL STACK
F52E DB 1C C IN A,(BITDAT)
F530 CB FF C SET 7,A ;SELECT ROM/CRT MEMORY BANK
F532 D3 1C C OUT (BITDAT),A
C ;
C ; FIRST REMOVE THE OLD CURSOR CHARACTER FROM THE SCREEN
C ;
F534 21 FF75 C LD HL,CHRSAV ;GET CHARACTER NOW OVERLAYERED BY CURSOR
F537 46 C LD B,(HL)
F538 2A FF73 C LD HL,(CURSOR) ;LOAD HL WITH CURSOR POINTER
F53B 7C C LD A,H
F53C E6 0F C AND 00001111B ;A LITTLE INSURANCE THAT HL CAN'T
F53E F6 30 C OR CRTBAS ; EVER POINT OUTSIDE THE CRT MEMORY
F540 67 C LD H,A
F541 70 C LD (HL),B ;REMOVE CURSOR BY RESTORING CHARACTER
C ;
C ; PROCESS CHARACTER PASSED IN C
C ;
F542 CD F565 C CALL OUTCH
C ;
C ; NOW STORE A NEW CURSOR CHARACTER AT THE CURSOR LOCATION
C ;
F545 7E C LD A,(HL) ;GET CHARACTER AT NEW CURSOR LOCATION
F546 32 FF75 C LD (CHRSAV),A ;SAVE FOR NEXT TIME 'CRTOUT' IS CALLED
F549 FE 20 C CP ' ' ;TEST IF CHARACTER IS A SPACE
F54B CB FF C SET 7,A ;THEN TURN ON BIT 7 TO ENABLE BLINK
F54D 20 03 C JR NZ,CRT2 ;JUMP IF CHARACTER IS NON-BLANK
F54F 3A FF76 C LD A,(CSRCHR) ; ELSE GET CHARACTER USED FOR CURSOR
F552 77 C CRT2: LD (HL),A ;STORE CHARACTER IN A AS CURSOR MARK
F553 22 FF73 C LD (CURSOR),HL ;SAVE HL AS CURSOR POINTER
C ;
F556 ED 7B FF35 C LD SP,(SPSAVE)
F55A DB 1C C IN A,(BITDAT)
F55C CB BF C RES 7,A ;SWITCH BACK THE LOWER 16K OF RAM
F55E D3 1C C OUT (BITDAT),A
F560 FB C EI ;INTERRUPTS ARE SAFE AGAIN
F561 C1 C POP BC
F562 D1 C POP DE
F563 E1 C POP HL
F564 C9 C RET
C ;
C ;
C ;
F565 11 FF78 C OUTCH: LD DE,LEADIN
F568 1A C LD A,(DE) ;GET LEAD-IN SEQUENCE STATE
F569 B7 C OR A
F56A C2 F670 C JP NZ,MULTI ;JUMP IF IN A LEAD-IN SEQUENCE
F56D 79 C LD A,C ;ELSE PROCESS CHARACTER IN C
F56E FE 20 C CP ' '

```

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-21

F570	38 0F	C	JR	C,CTRL	;JUMP IF A CONTROL CHARACTER
F572	71	C	DISPLA:	LD (HL),C	; ELSE STORE DISPLAYABLE CHARACTER
F573	23	C	INC	HL	; AND ADVANCE POINTER TO NEXT COLUMN
F574	7D	C	LD	A,L	
F575	E6 7F	C	AND	0111111B	;EXTRACT COLUMN# FROM HL
F577	FE 50	C	CP	80	
F579	D8	C	RET	C	;EXIT IF NOT PAST COLUMN 79
F57A	CD F5E7	C	CALL	RETURN	; ELSE DO AUTOMATIC CARRIAGE RETURN
F57D	CD F642	C	CALL	LFEED	; AND LINEFEED
F580	C9	C	RET		
		C		;	
		C		;	
		C		;	
F581	E5	C	CTRL:	PUSH HL	
F582	21 F58F	C		LD HL,CTLTAB	;SEARCH FOR CONTROL CHARACTER
F585	01 000D	C		LD BC,CTLTSIZ/3	; HANDLING SUBROUTINE IN TABLE
F588	CD F360	C	CALL	SEARCH	
F58B	E1	C	POP	HL	
F58C	C0	C	RET	NZ	;EXIT IF NOT IMPLEMENTED
F58D	C5	C	PUSH	BC	
F58E	C9	C	RET		;DO SNEAKY JUMP TO PRESERVE REGISTERS
		C		;	
F58F	1F	C	CTLTAB:	DEFB ' '-'64	
F590	1E	C		DEFB '^'-'64	
F591	1B	C		DEFB '['-'64	
F592	1A	C		DEFB 'Z'-'64	
F593	18	C		DEFB 'X'-'64	
F594	11	C		DEFB 'Q'-'64	
F595	0D	C		DEFB 'M'-'64	
F596	0C	C		DEFB 'L'-'64	
F597	0B	C		DEFB 'K'-'64	
F598	0A	C		DEFB 'J'-'64	
F599	09	C		DEFB 'I'-'64	
F59A	08	C		DEFB 'H'-'64	
F59B	07	C		DEFB 'G'-'64	
		C		;	
F59C	F5E6	C	DEFW	BELL	;CTL-G IS THE BELL
F59E	F5BB	C	DEFW	BAKSPC	;CTL-H IS CURSOR LEFT
F5A0	F5CC	C	DEFW	TAB	;CTL-I IS TAB
F5A2	F642	C	DEFW	LFEED	;CTL-J IS CURSOR DOWN
F5A4	F62C	C	DEFW	UPCSR	;CTL-K IS CURSOR UP
F5A6	F5C4	C	DEFW	FORSPC	;CTL-L IS CURSOR RIGHT
F5A8	F5E7	C	DEFW	RETURN	;CTL-M IS CARRIAGE RETURN
F5AA	F611	C	DEFW	CLREOS	;CTL-Q IS CLEAR TO END-OF-SCREEN
F5AC	F603	C	DEFW	CLREOL	;CTL-X IS CLEAR TO END-OF-LINE
F5AE	F5EC	C	DEFW	CLRSCN	;CTL-Z IS CLEAR SCREEN
F5B0	F5B6	C	DEFW	ESCAPE	;CTL-[IS ESCAPE
F5B2	F66C	C	DEFW	HOMEUP	;CTL-^ IS HOME UP
F5B4	F5BA	C	DEFW	STUFF	;CTL-_ IS DISPLAY CONTROL CHARS
		C		;	
0027		C	CTLTSIZ EQU	\$-CTLTAB	
		C		;	
		C		;	
F5B6	3E 01	C	ESCAPE:	LD A,1	
F5B8	12	C		LD (DE),A	;SET LEAD-IN SEQUENCE STATE
F5B9	C9	C	RET		; FOR XY CURSOR POSITIONING MODE

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-22

		C	;	
		C	;	
F5BA	3E 04	C	STUFF: LD A,4	
F5BC	12	C	LD (DE),A	;SET LEAD-IN SEQUENCE STATE
F5BD	C9	C	RET	; FOR CONTROL CHAR OUTPUT MODE
		C	;	
		C	;	
F5BE	7D	C	BAKSPC: LD A,L	;CHECK FOR LEFT MARGIN
F5BF	E6 7F	C	AND 01111111B	
F5C1	C8	C	RET Z	;ABORT IF IN LEFTMOST COLUMN
F5C2	2B	C	DEC HL	;BACK UP CURSOR POINTER
F5C3	C9	C	RET	
		C	;	
		C	;	
F5C4	7D	C	FORSPC: LD A,L	;CHECK FOR RIGHTMOST COLUMN
F5C5	E6 7F	C	AND 01111111B	
F5C7	FE 4F	C	CP 79	
F5C9	D0	C	RET NC	;DO NOTHING IF ALREADY THERE
F5CA	23	C	INC HL	
F5CB	C9	C	RET	;ELSE ADVANCE THE CURSOR POINTER
		C	;	
		C	;	
F5CC	11 0008	C	TAB: LD DE,8	;TABS ARE EVERY 8 COLUMNS
F5CF	7D	C	LD A,L	;GET COLUMN COMPONENT OF
F5D0	E6 78	C	AND 01111000B	; PREVIOUS TAB POSITION
F5D2	83	C	ADD A,E	
F5D3	FE 50	C	CP 80	;EXIT IF NEXT TAB COLUMN WOULD
F5D5	D0	C	RET NC	; BE PAST THE RIGHT MARGIN
F5D6	7D	C	LD A,L	
F5D7	E6 F8	C	AND 11111000B	;ELSE INCREMENT THE CURSOR
F5D9	6F	C	LD L,A	; POINTER FOR REAL
F5DA	19	C	ADD HL,DE	
F5DB	C9	C	RET	
		C	;	
		C	;	
F5DC	DB 1C	C	BELLX: IN A,(BITDAT)	
F5DE	CB EF	C	SET 5,A	;TOGGLE BIT 5 OF SYSTEM PIO TO
F5E0	D3 1C	C	OUT (BITDAT),A	; TRIGGER BELL HARDWARE TO SOUND
F5E2	CB AF	C	RES 5,A	
F5E4	D3 1C	C	OUT (BITDAT),A	
F5E6	C9	C	BELL: RET	
		C		;BIT 5 OF PIO IS USED FOR -DDEN, YOU CAN
		C		;CHANGE THE PROGRAM IF YOU WANT TO INSTALL
		C		;THE HARDWARE BELL (EXCHANGE BELLX: WITH BELL:)
		C	;	
		C	;	
		C	;	
F5E7	7D	C	RETURN: LD A,L	
		C	;	
F5E8	E6 80	C	AND 10000000B	
F5EA	6F	C	LD L,A	;MOVE CURSOR POINTER BACK
F5BB	C9	C	RET	; TO START OF LINE
		C	;	
		C	;	
F5EC	21 3000	C	CLRSNC: LD HL,CRTMEM	
F5EF	E5	C	PUSH HL	

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-23

F5F0	11 3001	C	LD	DE,CRTMEM+1	
F5F3	01 0C00	C	LD	BC,24*128	
F5F6	36 20	C	LD	(HL),'	
F5F8	ED B0	C	LDIR		;FILL CRT MEMORY WITH SPACES
F5FA	E1	C	POP	HL	;POINT TO HOME CURSOR POSITION
F5FB	3E 17	C	LD	A,23	
F5FD	32 FF77	C	LD	(BASE),A	;MAKE BASE LINE# BE 23 AND
F600	D3 14	C	OUT	(SCROLL),A	; STORE IN SCROLL REGISTER
F602	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
F603	E5	C	CLREOL: PUSH	HL	;SAVE CURSOR POINTER
F604	7D	C	LD	A,L	
F605	E6 7F	C	AND	01111111B	;GET COLUMN# COMPONENT OF
F607	4F	C	LD	C,A	; CURSOR POINTER INTO C
F608	3E 50	C	LD	A,80	;CALCULATE HOW MANY CHARACTERS
F60A	91	C	SUB	C	; REMAIN ON CURRENT LINE
F60B	47	C	LD	B,A	
F60C	CD F666	C	CALL	CLR	;CLEAR REST OF LINE @ HL
F60F	E1	C	POP	HL	
F610	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
F611	CD F603	C	CLREOS: CALL	CLREOL	;CLEAR REMAINDER OF CURRENT ROW
F614	E5	C	PUSH	HL	
F615	3A FF77	C	LD	A,(BASE)	
F618	4F	C	LD	C,A	;COPY BASE SCREEN ROW# TO C
F619	7D	C	CLRS1: LD	A,L	
F61A	17	C	RLA		
F61B	7C	C	LD	A,B	
F61C	17	C	RLA		;GET ROW# COMPONENT OF HL INTO A
F61D	E6 1F	C	AND	00011111B	
F61F	B9	C	CP	C	;SEE IF HL IS AT BOTTOM ROW OF SCREEN
F620	28 08	C	JR	Z,CLRS2 ; AND LEAVE CLEAR LOOP IF SO	
F622	CD F637	C	CALL	DNCSR	;ELSE POINT HL TO NEXT ROW DOWN
F625	CD F660	C	CALL	CLRLIN	; AND FILL THAT LINE WITH SPACES
F628	18 EF	C	JR	CLRS1	
		C	;		
F62A	E1	C	CLRS2: POP	HL	;RESTORE ORIGINAL CURSOR POINTER
F62B	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
F62C	11 FF80	C	UPCSR: LD	DE,-128	;SUBTRACT 1 FROM ROW# COMPONENT
F62F	19	C	ADD	HL,DE	; OF CURSOR POINTER IN HL
F630	7C	C	LD	A,B	
F631	FE 30	C	CP	CRTBAS	;CHECK FOR UNDERFLOW OF POINTER
F633	D0	C	RET	NC	
F634	26 3B	C	LD	B,CRTTOP-1	;WRAP CURSOR AROUND MODULO 3K
F636	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
F637	11 0080	C	DNCSR: LD	DE,128	;ADD 1 TO ROW# COMPONENT
F63A	19	C	ADD	HL,DE	; OF CURSOR POINTER IN HL
F63B	7C	C	LD	A,B	
F63C	FE 3C	C	CP	CRTTOP	;CHECK FOR OVERFLOW OF POINTER
F63E	D8	C	RET	C	

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-24

F63F	26 30	C	LD	H,CRTBAS	;RESET POINTER MODULO 128*24
F641	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F642	7D	C	LFEED:	LD A,L	
F643	17	C		RLA	
F644	7C	C		LD A,B	
F645	17	C		RLA	;EXTRACT ROW# COMPONENT OF HL
F646	E6 1F	C		AND 00011111B	
F648	4F	C		LD C,A	;COPY ROW# INTO C FOR SCROLL TEST
F649	CD F637	C		CALL DNCSR	;MOVE CURSOR TO NEXT ROW DOWN
F64C	3A FF77	C		LD A,(BASE)	;TEST IF CURSOR WAS ON BOTTOM ROW
F64F	B9	C		CP C	;OF SCREEN BEFORE MOVING DOWN
F650	C0	C		RET NZ	;EXIT IF NOT AT BOTTOM
		C			
F651	E5	C	PUSH	HL	;ELSE PREP TO SCROLL SCREEN UP
F652	CD F660	C	CALL	CLRLIN	;FILL NEW BOTTOM LINE WITH SPACES
F655	29	C	ADD	HL,HL	
F656	7C	C	LD	A,B	;GET ROW# COMPONENT OF HL INTO A
F657	E6 1F	C	AND	00011111B	
F659	32 FF77	C	LD	(BASE),A	;STORE NEW BASE LINE#
F65C	D3 14	C	OUT	(SCROLL),A	;NOW SCROLL UP NEW BLANK BOTTOM LINE
F65E	E1	C	POP	HL	
F65F	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
F660	7D	C	CLRLIN:	LD A,L	
F661	E6 80	C		AND 10000000B	;POINT HL TO FIRST COLUMN OF ROW
F663	6F	C		LD L,A	
F664	06 50	C		LD B,80	
F666	36 20	C	CLR:	LD (HL),''	;STORE ASCII SPACES AT ADDRESS IN HL
F668	23	C		INC HL	;AND INCREMENT HL
F669	10 FB	C		DJNZ CLR	;REPEAT NUMBER OF TIMES GIVEN BY B
F66B	C9	C		RET	
		C	;		
		C	;		
F66C	0E 20	C	HOMEUP:	LD C,''	;FAKE-OUT CURSOR ADDRESSING ROUTINE
F66E	18 17	C		JR SETROW	;TO DO HOMEUP ALMOST FOR FREE
		C	;		
		C	;		
F670	EB	C	MULTI:	EX DE,HL	;UNCONDITIONALLY RESET THE LEAD-IN
F671	36 00	C		LD (HL),0	;STATE TO ZERO BEFORE GOING ON
F673	EB	C		EX DE,HL	
F674	FE 01	C		CP 1	
F676	20 08	C		JR NZ,M2TST	
F678	79	C	SETXY:	LD A,C	;GET SECOND CHAR OF SEQUENCE
F679	FE 3D	C		CP '='	
F67B	C0	C		RET NZ	;ABORT SEQUENCE IF NOT '='
F67C	3E 02	C		LD A,2	
F67E	12	C		LD (DE),A	;MAKE LEADIN=2 NEXT TIME
F67F	C9	C		RET	
		C	;		
F680	FE 02	C	M2TST:	CP 2	
F682	20 1B	C		JR NZ,M3TST	
F684	3E 03	C		LD A,3	

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-25

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-26

0004		C	HLOAD	EQU	00000100B	;RD/WRT HEAD LOAD ENABLE
		C	;			
00C9		C	RET	EQU	0C9H	;SUBROUTINE RETURN INSTR OPCODE
0066		C	NMIVEC	EQU	0066H	;THE NON-MASKABLE INTERRUPT IS
		C				;USED FOR DATA SYNCHRONIZATION BETWEEN
		C				;THE Z-80 AND 1771 DISK CONTROLLER
		C	;			
		C	;			
		C	;			
F6B3	79	C	SELECT:	LD	A,C	;GET UNIT# PASSED IN C AND
F6B4	FE 04	C		CP	4	; CHECK FOR MAXIMUM VALID#
F6B6	D0	C		RET	NC	;ERROR IF NUMBER > 3
F6B7	CD F7BA	C		CALL	TURNON	;MAKE SURE DISKS ARE TURNED ON
F6BA	DB 1C	C		IN	A,(BITDAT)	
F6BC	47	C		LD	B,A	;SAVE CURRENT DRIVE SELECT DATA
F6BD	E6 F8	C		AND	11111000B	;MERGE IN NEW DRIVE UNIT# IN C
F6BF	B1	C		OR	C	; IN PLACE OF THE CURRENT ONE
F6C0	D3 1C	C		OUT	(BITDAT),A	; TO SELECT THE NEW DISK DRIVE
F6C2	CD F7B0	C		CALL	FORCE	;TEST NEW DRIVE'S READY STATUS
F6C5	28 06	C		JR	Z,SEL2 ; AND CONTINUE IF ITS READY	
F6C7	78	C		LD	A,B	
F6C8	D3 1C	C		OUT	(BITDAT),A	;ELSE PUT BACK OLD DRIVE SELECT DATA
F6CA	3E 80	C		LD	A,1000000B	; AND RETURN DRIVE-NOT-READY STATUS
F6CC	C9	C		RET		
		C				
F6CD	21 FF65	C	SEL2:	LD	HL,UNIT	;POINT HL TO DRIVE SELECT DATA
F6D0	7E	C		LD	A,(HL)	;LOAD A WITH CURRENT UNIT#
F6D1	71	C		LD	(HL),C	; AND STORE NEW UNIT# FROM C
F6D2	FE FF	C		CP	255	;TEST IF NO DRIVE HAS BEEN SELECTED
F6D4	28 06	C		JR	Z,SEL3 ; YET AND SKIP NEXT SEGMENT IF SO	
F6D6	23	C		INC	HL	;POINT TO HEAD POSITION TABLE
F6D7	85	C		ADD	A,L	; AND ADD IN NEW UNIT# AS INDEX
F6D8	6F	C		LD	L,A	
F6D9	DB 11	C		IN	A,(TRKREG)	;GET CURRENT HEAD POSITION
F6DB	77	C		LD	(BL),A	; AND STORE IN TABLE @ HL
F6DC	21 FF66	C	SEL3:	LD	HL,TRKTAB	
F6DF	7D	C		LD	A,L	
F6E0	81	C		ADD	A,C	;INDEX INTO TABLE TO GET
F6E1	6F	C		LD	L,A	; HEAD POSITION OF NEW DRIVE
F6E2	7E	C		LD	A,(BL)	
F6E3	FE FF	C		CP	255	;TEST IF NEW DRIVE HAS EVER BEEN
F6E5	28 04	C		JR	Z,HOME ; SELECTED AND DO A HOME IF NOT	
F6E7	D3 11	C		OUT	(TRKREG),A	;OUTPUT THE DRIVE'S CURRENT HEAD
F6E9	AF	C		XOR	A	; POSITION TO THE TRACK REGISTER
F6EA	C9	C		RET		
		C	;			
		C	;			
		C	;			
F6EB	CD F7AD	C	HOME:	CALL	READY	;CLEAR DISK CONTROLLER
F6EE	C0	C		RET	NZ	;EXIT IF DRIVE NOT READY
F6EF	AF	C		XOR	A	
F6F0	32 FF6D	C		LD	(TRACK),A	;SET TRACK# IN MEM TO ZERO
F6F3	06 0C	C	RESTOR:	LD	B,RSTCMD	;LOAD B WITH A RESTORE COMMAND
F6F5	CD F795	C		CALL	STEP	;EXECUTE HEAD MOVING OPERATION
F6F8	EE 04	C		XOR	00000100B	;GET TRUE TRACK 0 STATUS
F6FA	E6 9C	C		AND	10011100B	;MASK TO ERROR BITS

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-27

F6FC	C9	C	RET	;RETURN 1771 STATUS IN A
		C ;		
		C ;		
		C ;		
F6FD	CD F7AD	C SEEK:	CALL READY	;CLEAR DISK CONTROLLER
F700	C0	C RET	NZ	;EXIT IF DRIVE NOT READY
F701	79	C LD	A,C	;GET TRACK# DATA FROM C AND
F702	FE 4D	C CP	77	; CHECK FOR MAXIMUM VALID#
F704	D0	C RET	NC	;FORGET IT IF TRACK# > 76
F705	32 FF6D	C LD	(TRACK),A	; ELSE STORE TRACK# FOR SEEK
F708	D3 13	C OUT	(DATREG),A	;OUTPUT TRACK # TO 1771
F70A	06 1C	C LD	B,SKCMD	;LOAD B WITH A SEEK COMMAND AND
F70C	CD F795	C CALL	STEP	; GO SEEK WITH PROPER STEP RATE
F70F	E6 98	C AND	10011000B	;MASK TO READY,SEEK AND CRC ERROR
F711	C8	C RET	Z	; BITS AND RETURN IF ALL GOOD
		C ;		
F712	CD F6F3	C CALL	RESTOR	;ELSE TRY TO RE-CALIBRATE HEAD
F715	C0	C RET	NZ	;ERROR IF WE CAN'T FIND TRACK 0
F716	79	C LD	A,C	
F717	D3 13	C OUT	(DATREG),A	;OUTPUT TRACK# TO 1771
F719	06 1C	C LD	B,SKCMD	
F71B	CD F795	C CALL	STEP	;TRY TO SEEK THE TRACK AGAIN
F71E	E6 98	C AND	10011000B	
F720	C9	C RET		;RETURN FINAL SEEK STATUS IN A
		C ;		
		C ;		
		C ;		
F721	CD F7AD	C WRITE:	CALL READY	;CLEAR THE DISK CONTROLLER
F724	C0	C RET	NZ	;EXIT IF DRIVE NOT READY
F725	CB 77	C BIT	6,A	
F727	C0	C RET	NZ	;EXIT IF DISK IS WRITE-PROTECTED
F728	06 A8	C LD	B,WRTCMD	
F72A	18 06	C JR	RDWRT	
		C ;		
F72C	CD F7AD	C READ:	CALL READY	;CLEAR DISK CONTROLLER
F72F	C0	C RET	NZ	;EXIT IF DRIVE NOT READY
F730	06 88	C LD	B,RDCMD	
F732	22 FF71	C RDWRT:	LD (IOPTR),HL	;STORE DISK I/O DATA POINTER
F735	21 FF6E	C LD	HL,SECTOR	
F738	71	C LD	(HL),C	;STORE SECTOR# FOR READ/WRITE
F739	23	C INC	HL	
F73A	70	C LD	(HL),B	;SAVE READ/WRITE COMMAND BYTE
F73B	23	C INC	HL	
F73C	36 02	C LD	(BL),2	;SET DISK OPERATION RE-TRY COUNT
F73E	F3	C RW1:	DI	;NO INTERRUPTS DURING DISK I/O
F73F	21 0066	C LD	HL,NMIVEC	;SAVE BYTE AT NMI VECTOR LOCATION
F742	56	C LD	D,(BL)	; IN D FOR DURATION OF READ/WRITE
F743	36 C9	C LD	(HL),RET	; LOOP AND REPLACE IT WITH A RET
F745	21 FF6B	C LD	HL,RECLEN	
F748	46	C LD	B,(HL)	;B=NUMBER OF BYTES/SECTOR
F749	0E 13	C LD	C,DATREG	;C=1771 DATA REGISTER PORT#
F74B	2A FF71	C LD	HL,(IOPTR)	;HL=DISK READ/WRITE DATA POINTER
F74E	3A FF6E	C LD	A,(SECTOR)	;GET SECTOR NUMBER
F751	D3 12	C OUT	(SECREG),A	;OUTPUT SECTOR# TO 1771
F753	CD F7B0	C CALL	FORCE	;ISSUE A FORCE INTERRUPT COMMAND
F756	CB 6F	C BIT	5,A	; TO TEST CURRENT HEAD LOAD STATUS

```

F758 3A FF6F C LD A,(CMDTYP) ;GET READ OR WRITE COMMAND BYTE
F75B 20 02 C JR NZ,RW2 ;JUMP IF HEAD IS ALREADY LOADED
F75D F6 04 C OR HLOAD ; ELSE MERGE IN BLD BIT
F75F CD F7A5 C RW2: CALL CMDOUT ;START THE 1771 DOING IT'S THING
F762 CB 6F C BIT 5,A ;TEST IF COMMAND IS A READ OR WRITE
F764 20 0D C JR NZ,WLOOP ; AND JUMP TO THE CORRECT LOOP
F766 76 C RLOOP: HALT
F767 ED A2 C INI
F769 C2 F766 C JP NZ,RLOOP
F76C CD F79E C CALL BUSY ;LOOP UNTIL 1771 COMES UN-BUSY
F76F E6 9C C AND 10011100B ;MASK OFF TO READY, NOT FOUND, CRC
F771 18 0B C JR RW3 ; AND LOST DATA STATUS BITS

F773 76 C WLOOP: HALT
F774 ED A3 C OUTI
F776 C2 F773 C JP NZ,WLOOP
F779 CD F79E C CALL BUSY
F77C E6 BC C AND 10111100B ;MASK OFF AS ABOVE PLUS WRITE FAULT
F77E 21 0066 C RW3: LD HL,NMIVEC
F781 72 C LD (HL),D ;RESTORE BYTE @ NMI VECTOR
F782 FB C EI
F783 C8 C RET Z ;RETURN IF NO DISK I/O ERRORS
F784 21 FF70 C LD HL,RETRY
F787 35 C DEC (HL) ;DECREMENT RE-TRY COUNT AND
F788 20 02 C JR NZ,RW4 ; EXECUTE COMMAND AGAIN IF NOT=0
F78A B7 C OR A
F78B C9 C RET ;ELSE RETURN 1771 ERROR STATUS

F78C 21 FF6D C RW4: LD HL,TRACK
F78F 4E C LD C,(BL) ;GET TRACK# FOR CURRENT OPERATION
F790 CD F6FD C CALL SEEK ;TRY TO RE-CALIBRATE THE HEAD
F793 18 A9 C JR RW1 ; BEFORE READING OR WRITING AGAIN
C ;
C ;
C ;
F795 3A FF6A C STEP: LD A,(SPEED) ;GET STEP SPEED VARIABLE
F798 E6 03 C AND 00000011B
F79A B0 C OR B ;MERGE WITH SEEK/HOME COMMAND IN B
F79B CD F7A5 C CALL CMDOUT ;OUTPUT COMMAND AND DELAY
F79E DB 10 C BUSY: IN A,(STSREG)
F7A0 CB 47 C BIT 0,A ;TEST BUSY BIT FROM
F7A2 20 FA C JR NZ,BUSY ; 1771 AND LOOP TILL=0
F7A4 C9 C RET

C ;
C ;
C ;
F7A5 D3 10 C CMDOUT: OUT (CMDREG),A ;OUTPUT A COMMAND TO THE 1771
F7A7 CD F7AA C CALL PAUSE ;WASTE 44 MICROSECONDS
F7AA E3 C PAUSE: EX (SP),BL
F7AB E3 C EX (SP),BL
F7AC C9 C RET

C ;
C ;
C ;
F7AD CD F7BA C READY: CALL TURNON ;KEEP THOSE DISKS SPINING FOLKS
F7B0 3E D0 C FORCE: LD A,FINCMD ;ISSUE A FORCE INTERRUPT COMMAND

```

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE 1-29

F7B2	CD F7A5	C	CALL	CMDOUT	
F7B5	DB 10	C	IN	A,(STSREG)	;READ STATUS REGISTER CONTENTS
F7B7	CB 7F	C	BIT	7,A	;TEST DRIVE NOT READY BIT
F7B9	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F7BA	3E 1E	C	TURNON: LD	A,30	
F7BC	32 FF6C	C	LD	(MOTOR),A	;RE-LOAD THE MOTOR TURN-OFF TIMER
F7BF	CD F7AA	C	CALL	PAUSE	
F7C2	DB 1C	C	IN	A,(BITDAT)	
F7C4	CB 57	C	BIT	2,A	;TEST IF MOTORS HAVE BEEN STOPPED
F7C6	C8	C	RET	Z	; AND EXIT IF STILL TURNED ON
F7C7	B6 FB	C	AND	11111011B	;ELSE RE-ENABLE THE DRIVE SELECTS
F7C9	D3 1C	C	OUT	(BITDAT),A	; AND ACTIVATE THE MOTOR RELAY
F7CB	C5	C	PUSH	BC	
F7CC	06 00	C	LD	B,0	;SET READY LOOP MAX TIMEOUT
F7CE	CD F7DE	C	TURN2: CALL	WAIT	;WAIT 1/93 SECOND AND TEST READY
F7D1	28 02	C	JR	Z,TURN3	;EXIT LOOP IF DRIVE READY
F7D3	10 F9	C	DJNZ	TURN2	; ELSE TRY AGAIN UP TO 256 TIMES
F7D5	06 09	C	TURN3: LD	B,9	
F7D7	CD F7DE	C	TURN4: CALL	WAIT	;GIVE ABOUT 1/10 SECOND MORE DELAY
F7DA	10 FB	C	DJNZ	TURN4	
F7DC	C1	C	POP	BC	
F7DD	C9	C	RET		
		C	;		
		C	;		
F7DE	DB 1B	C	WAIT: IN	A,(CTC3)	;GET CURRENT CTC3 COUNT VALUE
F7E0	4F	C	LD	C,A	
F7E1	DB 1B	C	WAIT2: IN	A,(CTC3)	
F7E3	B9	C	CP	C	;TEST IF CTC3 HAS CHANGED BY 1 COUNT
F7E4	28 FB	C	JR	Z,WAIT2	; AND LOOP UNTIL IT CHANGES
F7E6	18 C8	C	JR	FORCE	; THEN GO TEST DRIVE READY STATUS
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
F7E8	0000		ROMEND: DEFW	0	;TAIL OF FREE MEMORY LINKED LIST
		C	;		
		C	ORG RAM		
		C	INCLUDE MEMORY.MAC		
		C	;*****		*
		C	;* STORAG ALLOCATION FOR 256 BYTE SCRATCH RAM		*
		C	;*		*
		C	;*****		
		C	;		
		C	;		
		C	;		
FF00		C	VECTAB EQU	\$	;INTERRUPT VECTOR TABLE STARTS HERE
FF00		C	SIOVEC: DEF\$	16	;SPACE FOR 8 VECTORS FOR SIO
FF10		C	CTCVEC: DEF\$	8	;SPACE FOR 4 VECTORS FOR CTC
FF18		C	SYSVEC: DEF\$	4	;SPACE FOR 2 VECTORS FOR SYSTEM PIO
FF1C		C	GENVEC: DEF\$	4	;SPACE FOR 2 VECTORS FOR GENERAL PIO
		C	;		

```

C      ;
C      ;      KEYBOARD DATA INPUT FIFO VARIABLES
C
FF20    C      FIFO: DEFS   16          ;CONSOLE INPUT FIFO
FF30    C      FIFCNT: DEFS  1           ;FIFO DATA COUNTER
FF31    C      FIFIN: DEFS  1           ;FIFI INPUT POINTER
FF32    C      FIFOUT: DEFS 1           ;FIFO OUTPUT POINTER
FF33    C      LOCK: DEFS   2           ;SHIFT LOCK CHARACTER+FLAG BYTE
C      ;
C      ;
C      ;      STACK POINTER SAVE AND LOCAL STACK FOR INTERRUPT ROUTINES
C
FF35    C      SPSAVE: DEFS  2           ;USER STACK POINTER SAVE AREA
FF37    C      TMPSTK: DEFS 32          ;LOCAL STACK FOR INTERRUPTS
C      ;
C      ;
C      ;      'SOFTWARE' VECTORS FOR INTERRUPT SERVICE ROUTINES
C
FF57    C      TIKVEC: DEFS  2           ;ONE SECOND INTERRUPT ROUTINE VECTOR
FF59    C      PINVEC: DEFS  2           ;PARALLEL CONSOLE INPUT VECTOR
FF5B    C      SINVEC: DEFS  2           ;SERIAL CONSOLE INPUT VECTOR
C      ;
C      ;
C      ;      CLOCK-TIMER INTERRUPT VARIABLES
C
FF5D    C      TIKCNT: DEFS  2           ;BINARY CLOCK TICK COUNTER
FF5F    C      DAY: DEFS   1           ;CALENDAR DAY
FF60    C      MONTH: DEFS  1           ;        MONTH
FF61    C      YEAR: DEFS   1           ;        YEAR
FF62    C      HRS: DEFS   1           ;CLOCK HOURS REGISTER
FF63    C      MINS: DEFS   1           ;        MINUTES RETISTER
FF64    C      SECS: DEFS   1           ;        SECONDS REGISTER
C      ;
C      ;
C      ;      DISK I/O DRIVER VARIABLES
C
FF65    C      UNIT: DEFS   1           ;CURRENTLY SELECTED DISK#
FF66    C      TRKTAB: DEFS  4           ;4 DRIVE HEAD POSITION TABLE
FF6A    C      SPEED: DEFS   1           ;SEEK SPEED FOR 1771 COMMANDS
FF6B    C      RECLEN: DEFS  1           ;SECTOR RECORD LENGTH VARIABLE
FF6C    C      MOTOR: DEFS   1           ;DRIVE MOTOR TURN-OFF TIMER
FF6D    C      TRACK: DEFS   1
FF6E    C      SECTOR: DEFS  1
FF6F    C      CMDTYP: DEFS  1           ;COMMAND BYTE FOR READS/WRITES
FF70    C      RETRY: DEFS   1           ;DISK OPERATION RE-TRY COUNT
FF71    C      IOPTR: DEFS  2           ;DISK I/O BUFFER POINTER
C      ;
C      ;
C      ;
C      ;      CRT OUTPUT DRIVER VARIABLES
C
FF73    C      CURSOR: DEFS  2           ;CURSOR POINTER
FF75    C      CHRSAV: DEFS  1           ;CHARACTER OVERLAYED BY CURSOR
FF76    C      CSRCHR: DEFS  1           ;CHARACTER USED FOR A CURSOR
FF77    C      BASE: DEFS   1           ;CURRENT CONTENTS OF SCROLL REGISTER
FF78    C      LEADIN: DEFS  1           ;STATE OF LEAD-IN SEQUENCE HANDLER

```

C ;
C ;
C ; NULL PAD COUNT FOR SERIAL OUTPUT DELAY
C
FF79 C NULLS: DEFS 1 ;# OF NULLS SENT AFTER CONTROL CHARS.
C ;
C ;
C ; LISTHEAD POINTER FOR DYNAMIC MEMORY ALLOCATION SCHEME
C
FF7A C FREPTR: DEFS 2
C ;
C ;
C ; CONSOLE MONITOR PROGRAM VARIABLES
C
FF7C C PARAM1: DEFS 2 ;STORAGE FOR NUMBERS READ
FF7E C PARAM2: DEFS 2 ; FROM LINE INPUT BUFFER
FF80 C PARAM3: DEFS 2 ; BY 'PARAMS' SUBROUTINE
FF82 C PARAM4: DEFS 2
FF84 C ESCFLG: DEFS 1 ;CONSOLE ESCAPE FLAG
FF85 C COFLAG: DEFS 1 ;CONSOLE OUTPUT TOGGLE
FF86 C LAST: DEFS 2 ;LAST ADDRESS USED BY 'MENDMP'
FF88 C LINBUF: DEFS 64 ;CONSOLE LINE INPUT BUFFER
C ;
C ;
;
END

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE S

Macros:

Symbols:

ASCHEX	F3BD	BAKSPC	F5BE	BASE	FF77	BAUD	F078
BAUD1	F079	BAUD2	F081	BAUD3	F08D	BAUDA	0000
BAUDB	000C	BELL	F5E6	BELLX	F5DC	BITCTL	001D
BITDAT	001C	BLOCAD	F2F3	BLOCK	F2E6	BOOT	F1A3
BUSY	F79E	CALLBL	F4E7	CALLX	F180	CHECK	F2B9
CHRSAV	FF75	CLR	F666	CLREOL	F603	CLREOS	F611
CLRLIN	F660	CLRS1	F619	CLRS2	F62A	CLRSCN	F5EC
CMDOUT	F7A5	CMDREG	0010	CMDSIZ	0021	CMDTAB	F182
CMDTYP	FF6F	COFLAG	FF85	COLD	F000	CONIN	F009
CONOUT	F00C	CONST	F006	CONTRL	F581	CR	000D
CRLFS	F3FC	CRT2	F552	CRTBAS	0030	CRTMEM	3000
CRTOUT	F520	CRTTOP	003C	CSRCHR	FF76	CTC	0018
CTCO	0018	CTC1	0019	CTC2	001A	CTC3	001B
CTCVEC	FF10	CTLSIZ	0027	CTLTAB	F58F	CURSOR	FF73
DATREG	0013	DAY	FF5F	DECIDE	F062	DISPLA	F572
DNCSR	F637	DSKCMD	F1BD	DSKERR	F1E7	DSKR2	F1F9
DSKTMR	F480	DSPTCH	F4C1	DUMP	F227	DUMP2	F230
DUMP3	F23A	DUMP4	F246	DUMP5	F248	ECHO	F407
EOT	0004	ESCAPE	F5B6	ESCFLG	FF84	FIFCNT	FF30
FIFIN	FF31	FIFO	FF20	FIFOUT	FF32	FILL	F2D8
FILL1	F2DC	FINCMD	00D0	FORCE	F7B0	FORSPC	F5C4
FREPTR	FF7A	GENPIO	0008	GENVEC	FF1C	GETHEX	F39F
GETLIN	F33B	GLIN1	F33C	GLIN2	F351	GLIN4	F353
GNUM1	F3A4	GNUM2	F3A6	GNUM3	F3AF	GOTO	F281
HLOAD	0004	HOME	F6EB	HOMEUP	F66C	HRS	FF62
IN1	F302	IN2	F31B	IN3	F31D	INCMD	F2FE
INDEX	F474	INIT	F02A	INIT1	F02E	INIT2	F03F
INIT3	F04E	INTAB	F0D3	IOPTR	FF71	KBDCTL	001F
KBDDAT	001E	KBDIN	F439	KBDST	F431	KEYSRV	F48C
LAST	FF86	LEADIN	FF78	LF	000A	LFEED	F642
LINBUF	FF88	LOCK	FF33	M2TST	F680	M3TST	F69F
M4TST	F6AF	MDATA	F2CE	MDMP1	F20B	MDMP2	F20E
MDMP3	F213	MDMP3A	F218	MDMP3B	F220	MEMDMP	F205
MINS	FF63	MONTH	FF60	MOTOR	FF6C	MULTI	F670
NMIVEC	0066	NULLS	FF79	OUTCH	F565	OUTCMD	F320
OUTP1	F429	OUTP2	F42C	OUTPUT	F415	PAD	F50B
PAD1	F511	PARA1	F376	PARA2	F37C	PARA4	F381
PARALL	F070	PARAM1	FF7C	PARAM2	F7E	PARAM3	FF80
PARAM4	FF82	PARAMS	F36A	PAREND	F39A	PAUSE	F7AA
PINVEC	FF59	PMSG	F3F2	PNEXT	F3EC	PROMPT	F12B
PUT2HS	F3D2	PUT2HX	F3D8	PUT4HS	F3CD	PUTNIB	F3E1
RAM	FF00	RATES	FOCB	RDCMD	0088	RDWRT	F732
READ	F72C	READY	F7AD	RECLEN	FF6B	REMOVE	F46D
RESTOR	F6F3	RET	00C9	RETRY	FF70	RETURN	F5E7
RLOOP	F766	ROM	F000	ROMEND	F7E8	RSTCMD	000C
RW1	F73E	RW2	F75F	RW3	F77E	RW4	F78C
SCROLL	0014	SEARCH	F360	SECREG	0012	SECS	FF64
SECTOR	FF6E	SEEK	F6FD	SEL2	F6CD	SEL3	F6DC
SELECT	F6B3	SETC2	F6A6	SETCOL	F6A3	SETR2	F68D
SETROW	F687	SETXY	F678	SIGNON	F0A5	SINVEC	FF5B
SIO	0004	SIOCPC	0006	SIOCPCB	0007	SIODPA	0004
SIODPB	0005	SIOERR	F4CF	SIOIN	F4F0	SIOIN2	F4F5
SIOINT	F4AF	SIOOUT	F4FE	SIOST	F4E8	SIOVEC	FF00
SIOX1	F516	SIOXMT	F515	SKCMD	001C	SPACE	F402

MACRO-80 3.4 01-Dec-80 PAGE S-1

SPEED	FF6A	SPSAVE	FF35	STASH	F444	STASH2	F44D
STASH3	F45B	STEP	F795	STSREG	0010	STUFF	F5BA
SWIT2	F337	SWITCH	F329	SYSPIO	001C	SYSVEC	FF18
TAB	F5CC	TEST	F28C	TEST1	F295	TEST2	F298
TEST3	F2A4	TIKCNT	FF5D	TIKVEC	FF57	TIMER	F49F
TMPSTK	FF37	TRACK	FF6D	TRKREG	0011	TRKTAB	FF66
TURN2	F7CE	TURN3	F7D5	TURN4	F7D7	TURNON	F7BA
UNIT	FF65	UPCSR	F62C	VECTAB	FF00	VIEW	F257
VIEW2	F265	VIEW3	F278	VIEW4	F27C	VIEW5	F27E
WAIT	F7DE	WAIT2	F7E1	WARM	F003	WD1771	0010
WHAT	F172	WLOOP	F773	WRITE	F721	WRTCMD	00A8
YEAR	FF61						

No Fatal error(s)

o o
o o
o o
o o

Institut Jožef Stefan
Odsek za računalništvo in informatiko
Jamova 39, 61000 Ljubljana
tel. (061) 263-261/528, tlx. 31296

Navodila za risanje predlog (layout) vezij, da so primerne za digitalizacijo.

1. Predloga naj bo narisana v merilu 2:1 ali večjem in po možnosti na "inčni" mreži (enota = 2.54mm).
če boste mrežo oštevilčili, mora biti koordinatno izhodišče (0/0) v levem spodnjem vogalu, x-os v horizontalni smeri in y-os v vertikalni.
2. Pri dvostranskih vezjih smeta biti obe strani narisani z različnima barvama na enem listu, sicer naj bo označeno, kje je stran elementov in kje stran spajkanja. Praviloma je stran elementov narisana z modro ali črno barvo, stran spajkanja pa je rdeča.
3. Na predlogi se smejo pojavljati očesca, narisana kot krogi, velika sorazmerno z merilom, v katerem je narisana predloga (primer: standardna očesca s premerom 1.5 mm naj bodo v merilu 2:1 široka 3 mm).
4. Poleg očesc je mogoče narisati lomljene črte različnih debelin, poligone (poljubne mnogokotnike) in tekste, ki jih sestavljajo poljubno velike in poljubno debele velike tiskane črke, številke in standardni posebni znaki. Po želji je lahko nožica 1 integriranega vezja označena s kvadratkom.
5. Na predlogi naj bodo podane dimenzijske posamezne izvrtin v mm.
6. Vezi na običajno gostih vezjih se rišejo na mrežo in se na mreži črte tudi lomijo. Pri večjih gostotah to ne zadošča, 0.3 mm debele povezave je mogoče spraviti na t.i. dvojno gostoto, tako da med dvema črtama na mreži potegnemo še eno vez. Pri tem je treba paziti na zadostno oddaljenost od očesc, ki so v bližini. Vse kočljive situacije je možno preračunati, upoštevati je treba le podatek, da je najmanjša debelina vezi 0.25 mm in najmanjši presledek (izolacija) prav tako 0.25 mm.
Pri vezjih z večjo gostoto, zlati kadar uporabljate papir s tretjinskim rastrom, priporočamo, da ločite skoznike (metalizirane luknje, ki služijo izključno za to, da vezi prepeljemo skozi ploščo na drugo stran) od očesc, in jih na risbi tudi različno označite. Skozniki so namreč lahko nekoliko manjši od očesc, s čimer pridobimo na prostoru.
Izjemoma je mogoče na zelo gostih vezjih potegniti tudi dve vezi med očescema premera 1.3mm, katerih središči sta razmaknjeni 0.1" oz. 2.54 mm. Priporočamo, da vse poševne črte zaradi estetskega videza rišete pod kotom 45 stopinj in se, če se le da, izogibate lomljenja črt pod pravim kotom.

7. Nekaj praktičnih napotkov:

- v sosednji oglišči kvadratka, enote na mreži 2:1, ni dovoljeno postaviti očesc ne da bi se stikali
- če je očesce v vogalu kvadratka, ni dovoljeno narisati povezave po diagonali tega kvadratka
- narisati je mogoče dve očesci v nasprotnih ogliščih kvadratka
- priporočamo posebno pazljivost pri risanju debelejših povezav, kjer se boste najlaže izognili nezaželenim kratkim spojem, če bodo tudi debelejše povezave, tako kot očesca, narisane v merilu, ki je sorazmerno naravnih velikosti
- med očescema, katerih središči sta razmaknjeni 0.1" (na predlogi dve enoti), je mogoče potegniti vez, debelo do 0.5mm.

Načrtovanje tiskanih vezij: Mitja Lasič in Albert Kolar
št. int. tel. 372